

DOMOVINA

Upravništvo „Domovine“ v Ljubljani, Knafljeva ulica 5
Uredništvo „Domovine“, Knafljeva ulica 5/II., telefon 3122 do 3126

Izhaja vsak četrtek

Naročnina za tuzemstvo: četrtletno 9 Din, polletno 18 Din, celoletno 36 Din; za inozemstvo razen Amerike: četrtletno 12 Din, polletno 24 Din, celoletno 48 Din. Amerika letno 1 dolar. — Račun pošte braunilce, podružnice v Ljubljani, št. 10.711.

1. december in ljudje, ki nam hočejo zlo

Prejšnji teden se je vršil v Zagrebu tajni sestanek nekaterih nezadovoljnih mogotcev, ki se ne morejo sprijazniti z mislijo, da je kraljevina Jugoslavija takšna, kakršna je danes, granitna osnova za blaginjo vseh treh bratskih plemen, Slovencev, Hrvatov in Srbov. Pod predsedstvom dr. Mačka so se sestali nekateri pristaši bivše Radićeve stranke in nekaj drugih gospodov. Sami so si nadelj priimek voditeljev naroda in so postavili načelo, ki bi naj bilo podlaga opozicijskega dela v naši državi. V resoluciji, ki so jo sprejeli na tem sestanku, pravijo, da je narod edini izvor vsake oblasti. Svoj izključno kmečki program proglašajo za edino zveličaven za vse naše javno življenje in trde, da je šestojanuarska vladavina najhujša oblika samodržništva Srbi-jancev nad vsem ostalim deli naroda in države. Obenem zahtevajo, da se vsa naša narodna zgodovina vrne nazaj v leto 1918., v dobo pred ustanovitvijo Jugoslavije, v čas splošnega nereda in zmede. Pri tem zahtevajo, da se prepusti narodni volji, kako obliko sožitja si izbere.

Predvsem moramo ugotoviti, da je zagrebška resolucija v svojem bistvu zaključek mnogih poizkusov, da s strnejo v eno skupino nasprotniki današnje vladavine, ni pa to, kar se govori po tihem, namreč začetek nekega resnejšega opozicijskega dela. Vsi ti poizkusi so se čisto ponestrčili in so tudi naše g. dr. Korošca kot glavnega posrednika med različnimi opozicijskimi strujami na vsej črti propadle. Pokazalo se je, da tako zvana opozicija ni sposobna, ustvariti skupnih načel, kar jasno priča, da ne ore gospodom iz opozicije za resnične narodove in državne, temveč zgolj za osebne koristi. Vsi do sedaj naznačeni dnevi, kdaj bo dobila opozicija vso oblast v državi, in vse nade, ki so jih stavili njihovi priganjači na te dneve, so se pokazali za ničeve. Vemo tudi, da bo prav tako klavrno njihovo prizadevanje, napraviti iz 14. obletnice našega uedinjenja dan, ko se naj pričnejo svet neredi in pokoli v notranjosti države, kar bi bilo seveda vseč našim neprijateljem, ki komaj čakajo na vseh straneh, kdaj jim pade v plen nesložni jugoslovanski narod.

Pri prvi točki resolucije, v kateri pač samo zaradi slepljenja ljudstva priznavajo narodu edinemu pravico do oblasti v državi, namerno pozabljajo, kolika skrb in briga vežeta našega dobrega vladarja z njegovim narodom. Zgodovina bo odločno zapisala, da je bil v teh hudih časih prav kralj tista vez, ki je preprečila razpad države, zgrajene z neskončnimi žrtvami celotnega naroda, z mučeniško smrtjo stotisočev njegovih sinov in po enotni volji Srbov, Hrvatov in Slovencev. Prepameten je naš narod, da bi se dal zavesti v današnjih hudih časih od zlobnih nakan užaljenih samoljubnih mogotcev, temveč stoji trdno in neomajno za svojim modrim vladarjem, ki mu njegovo veliko delo za jugoslovanski narod priznava tudi tujina.

Nihče ne taji, da smo pretežno kmečka država. Tudi ne more noben resen človek trditi, da se pri nas ne varujejo v vsem javnem delu najprej kmečke koristi. Prav tako pa je jasno, da je potrebno prav v korist kmeta soglasje vseh slojev.

Nekmečki sloji vedo, da je vsem v korist, ako stoji kmet na trdnih nogah.

Brezpredmetna in zlobno zlagana je trditev resolucije, da je današnja vladavina uvedla neke prvenstvene pravice za srbski del naroda, ko je prav bistvo šestojanuarske vladavine to, da je strmoglavila nadvladna stremjenja in da se vrši vse delo nove jugoslovenske politike baš proti nadvladi kakega dela naroda nad drugim. Tej državni politiki se je že v mnogočem posrečilo popraviti grehe prav teh politikov, ki sedaj sestavljajo protidržavne resolucije in ki so v preteklosti najbolj gojili odkrite in prikrite težnje po nadvladi.

Njihov klic po vrnitvi zgodovine na december leta 1918. je najblaznejše početje, ko vidimo, kako ploskajo naši zunanji neprijatelji baš tej točki resolucije. Že pri sami misli, da bi se vrnilo stanje 1. decembra leta 1918., se bodo dvignili vsi rodoljubi. Kaj bi pa pomenil povratak takega stanja? To bi značilo oživljenje vseh strahotnih spominov iz preteklih dob in črto preko vsega dela, izvršenega v 14 letih za narodni in gospodarski napredek. Vse te nakane in grožnje s povratkom na 1. december leta 1918. niso prav nič drugega, nego dobra voda na mlin naših največjih sovražnikov. Čudno je samo, da so mogli neki možje, med njimi nekdanji borci za jugoslovensko misel, sklepati zveze z ljudmi, ki jasno nočejo nič drugega nego propast naše države. Kaj bi to značilo zlasti za nas Slovence,

si vsakdo lahko sam predoči, saj vemo, da sega pohlepna tujčeva roka že po Posavju, a naše Štajerce bi zadel prav tista usoda, kakor je zadel naša koroška brata. Z današnjo državo, namreč s kraljevino Jugoslavijo pod žezlom Karagjorgjevičev, stoji in pade naš narod. Dokler bomo imeli skupno državo, bo ohranjeno jedro našega naroda, čim pa bi bili razsekani na več držav, bi bili izročeni neizogibnemu poginu in bi nehali živeti.

Kar se tiče zadnje točke zagrebške resolucije, kjer se zahteva, naj bo sožitje vseh narodov v naši državi osnovano na narodni volji, mislimo, da je vsakomur jasno, da je to sožitje in zlitje v eno celoto «za ceno krvi in gore kosti» že davno po narodni volji končno rešeno na Kajmakčalanu in tudi pri našem Logatcu, kjer je baš srbska vojska ustavila pohod sosedu v našo domovino. Za 1. december stoji danes ves jugoslovanski narod in se bo krepko postavil proti vsakomur, kdor bi izkušal na ta ali oni način kršiti te, v dušo vsakega razsodnega državljanu zrasle osnove državnosti.

Novi društveni zakon bo prinesel, kakor smo že zadnjič poročali, možnost snovanja tudi drugih strank poleg enotne državne stranke. Tako bo dano vsakomur, ki ima čiste namene in čiste roke, da pomaga pri zgradbi naše bodočnosti, ki je, kakor smo poudarili, edino in za vedno le v kraljevini Jugoslaviji. Glavni pogoj za vsako sodelovanje v naši državi je brezpogojno priznanje načela narodnega in državnega edinstva, kateremu je baš naš kmet skupaj z našim obrtnikom in delavcem najboljša opora in najzvestejši čuvar

Varčevanje v novem proračunu

Že v zadnji številki «Domovine» smo javili, da je bil narodnemu predstavništvu predložen predlog proračuna za leto 1933./1934., ki znaša 10.438 milijonov dinarjev, to je za okroglo 885 milijonov dinarjev manj kakor v tem letu. Znižanje proračuna nasproti letu 1931./1932. pa znaša celih 2800 milijonov dinarjev. Proračun splošne državne uprave znaša 6989/8 milijona dinarjev, to je nad 585 milijonov manj kakor v sedanjem proračunu. Upoštevati je treba pri tem, da so državni izdatki po večini vezani na razne zakone in da je še večje znižanje proračuna brez izpremembe teh zakonov in brez škode za državno upravo nemogoče. V zadnjih dveh letih se vrše stalna zniževanja državnih izdatkov, pa ne zaradi tega, ker se smatrajo ti izdatki za nepotrebne, temveč zato, ker moramo v teh hudih gospodarskih razmerah računati do skrajne možnosti z gospodarsko močjo naroda.

S proračunskimi težavami se borijo tudi druge države, ki so bogatejše kakor Jugoslavija. Francija na primer bo imela v tekočem letu primanjkljaja 12.100 milijonov frankov. Da bi dosegla ravnovesje, je tudi ona zmanjšala nekatere izdatke in povečala nekatere davke, vendar pa ji je še ostal primanjkljaj čez tri in pol milijarde frankov, ki ga bo treba pokriti s posojili. To je mogoče na Francoskem, v državi, ki razpolaga z obilno glavnico in razvitim denarnim tržiščem. Če pa pogledamo na stanje svetovnega denar-

nega trga in na siromašnost glavnice v sami naši državi, bomo takoj spoznali, da pri nas takšni načini zdravljenja proračuna niso mogoči.

V proračunu izdatkov državne uprave za upravno službo, za pravosodje in za prosvetno, socialno in gospodarsko udejstvovanje države je določenih vsega skupaj 2737 milijonov dinarjev, a ostanek se mora uporabiti za vrhovno državno upravo, pokojnine in invalidske podpore, odplačila državnih dolgov in za vojsko in mornarico. Izdatki za vojsko in mornarico v skupni vsoti dveh milijard dinarjev so prav skromni, ako pomislimo, da je imela mala kraljevina Srbija z dvema in pol milijona prebivalcev in brez mornarice, brez zrakoplovstva in brez obmejnih straž v letu 1912 proračun za vojsko, ki je znašal 30 milijonov zlatih dinarjev, to je 450 milijonov današnjih dinarjev.

Državni dohodki so določeni na osnovi dohodkov v zadnjih mesecih in se ozirajo na zakone iz meseca avgusta letos, ki odredijo povečanje davkov na poslovni promet in trošarine na sladkor in električni tok.

Državna gospodarska podjetja nimajo neposredne zveze z državnim proračunom, ker krijejo svoje izdatke iz svojih dohodkov in vržejo še znaten presežek, ki znaša v novem proračunu 535 milijonov dinarjev v korist proračuna občne državne uprave. Pri državnih gospodarskih podjetjih se mora postopati pri proračunanju povsem po trgovinskih načelih. Najvažnejšo postavko v

Starejšim osebam

Agrenjujejo stare dni revmantične bolezni. Vam, ki trpite zbog revmatizma, profina, trganja, ishiosa, zobobola in glavobola, se priporoča

masaža **ALGA**
za masažo

Masaža z ALGO vas okrepi, osvežuje. ALGA je starejšim osebam pravi blagoslov.

Steklenica Din 14.— Oglas registriran pod št. br. 25.802/32.

tem delu proračuna predstavlja promet (železnica, rečna plovba, pošta, telegraf in telefon).

Naglasiti je treba, da se pri nas odstotno potroši za osebne izdatke v prometu skoro najmanj v vsej Evropi. Vsako znižanje izdatkov za železnice bi imelo za posledico zmanjšanje železniškega prometa, kar bi bilo v veliko škodo za vse narodno gospodarstvo.

Novi proračun kaže na eni strani prizadevanje, da se zadosti vsem neizogibnim državnim potrebam, na drugi strani pa, da se ne nalagajo narodu nova bremena. Država je dosegla v svojih izdatkih v letošnjem proračunu najnižjo mejo, izpod katere nikakor ne more brez resnih nevarnosti za svojo bodočnost.

Delo za napredek našega vinogradništva

Vinarsko društvo za dravsko banovino v Mariboru nam je poslalo:

V ponedeljek 21. t. m. se je vršilo v restavraciji Narodnega doma v Ptujju dvojno zborovanje naših vinogradnikov. Vinarsko društvo za dravsko banovino v Mariboru je v smislu sklepa občnega zbora pozvalo vse trsničarje dravske banovine, ki imajo dovoljenje od kmetijskega ministrstva za trsničarski obrat, na ustanovni zbor trsničarskega odseka v okvirju Vinarskega društva. Pozivu se je odzvalo veliko število borcev za naše novodobno vinogradništvo, kakor smemo upravičeno nazvati naše trsničarje, brez katerih vinogradniški obrat v ožjem smislu ni mogoč. Pojavljajo se vprašanja v trsničarstvu, ki enako zanimajo vse trsničarje. To so: skupna nabava ameriške podlage in cepičev, medsebojno podpiranje pri prodaji trsja, stavbe silnic po najmodernejših načrtih, stremenje za tem, da bi trsničarji delali po naročilih, izmenjava misli iz trsničarske prakse in tudi stremenje za tem, da bi morali biti pridelovalni stroški osnova za določanje cen za trsje.

Ustanovni zbor trsničarskega odseka je vodil odposlanec in član glavnega odbora Vinarskega društva Franjo Brumen, trsničar iz Krapja pri Ljutomeru. Predvsem so bila na zboru sprejeta pravila, ki se glase:

Pri Vinarskem društvu se v smislu točke 7. društvenih pravil osnuje trsničarski odsek. V ta odsek stopijo vsi zasebni trsničarji, ki imajo dovoljenje za izvajanje trsničarskega obrata, izdane od ministrstva za kmetijstvo. Dalje pristopijo vsi upravniki banovinskih trsnic in javni funkcionarji-strokovnjaki te panoge.

Odsekovo upravo sestavljajo: predsednik, tajnik in odbor trsničarskega odseka. Predsednik mora biti član glavnega odbora Vinarskega društva. Volitev v odsek se izvrši na občnem zboru. Posle trsničarskega odseka izvršujeta odsekov predsednik in tajnik. Odsekovi sklepi morajo dobiti potrdilo glavnega odbora Vinarskega društva.

Trsničarski odsek ima nalogo: a) ščititi predvsem koristi trsničarstva v splošnem, b) delovati za povzdigo našega vinogradništva, c) delati na to, da oblastvo čimprej zatre samorodnice, d) da se odpravi vsako šušmarstvo v tej panogi, e) prirejati skupne izlete v napredne vinorodne kraje.

Viri za odsekova sredstva so: članarina, katere višino določa Vinarsko društvo sporazumno s trsničarskim odsekom, dalje prostovoljni prispevki članov odseka in podpore. Iz teh dohodkov se krijejo odsekovi upravni stroški, predavanja, poučni izleti in podobno. Po morebitnem

razpustu trsničarskega odseka pripade vsa imovina tega odseka v korist Vinarskemu društvu za dravsko banovino v Mariboru.

Za predsednika trsničarskega odseka je bil izvoljen Klotar Bouvier, trsničar v Gornji Radgoni, za tajnika pa Franjo Brumen iz Krapja pri Ljutomeru, poleg teh pa še šest odbornikov iz raznih vinorodnih krajev banovine. Odsekova članarina je bila določena na 25 Din letno. Odsek je razpravljal in sklepal tudi o drugih perečih stanovskih vprašanjih.

Po končani ustanovitvi trsničarskega odseka je imel prav tam glavni odbor Vinarskega društva sejo, kateri so prisostvovali tudi zbrani trsničarji.

Predsednik narodni poslanec g. Lovro Petovar je v uvodu poročal, da se organizacije gostilničarjev in županska zveza zelo trudijo, da bi dosegle izpremembo trošarinskih predpisov na vino. Omenil je tudi, da je z uspehom posredoval glede olajšav pri izvozu vina.

Tajnik Zabavnik je poročal o tekočih zadevah. Po obširni razpravi se je ugotovilo, da brez izpremembe zakona o taksah (trošarine) ni povišanja občinske trošarine na vino. Vinogradniki vztrajajo na sedanjem stanju (0-50 in 1-50 Din dežela, odnosno mesta). Tudi 5 litrov, odnosno 10 litrov trošarine prosta prodaja vina naj se še nadalje ohrani. V tem pogledu ni potrebna prav nobena izprememba.

Po rešitvi ostalih društvenih vprašanj je predsednik sporočil, da sklicuje podružnica Vinarskega društva v Ormožu zborovanje vinogradnikov na dan 4. decembra ob pol 8. v telovadnici meščanske šole v Ormožu, kjer bo prihke dovolj, da se razjasni položaj našega vinogradništva.

Veliko prosvetno delo Zveze kulturnih društev v Ljubljani

Naša velika prosvetna organizacija Zveza kulturnih društev v Ljubljani je podajala v nedeljo v svojih prostorih v Kazini račun svojega delovanja v preteklem poslovnem letu. Občni zbor je bil prav dobro obiskan. Prisotne je toplo pozdravil predsednik ravnatelj g. Jug, posebej še navzočnega ministra dr. Alberta Kramerja, podarjajoč, da ga ne smatra le za političnega, temveč tudi za idejnega voditelja naprednega življa v Sloveniji, čemur so navzočni pritrdili z burnim odobravanjem.

Predsednik ZKD ravnatelj g. Anton Jug je v pozdravnem nagovoru med drugim dejal, da le s pomočjo izobrazbe dobimo trdne in krepke značaje, ki jih danes tako zelo potrebujemo. ZKD hoče biti našemu narodu učiteljica vsega dobrega, lepega in resničnega. «Priznamo.» je izvajal govornik, «da z delom ZKD v preteklem letu nismo bili povsem zadovoljni. Posamezni delavci smo preobremenjeni, vendar del odgovornosti nosijo tudi društva sama. Imeli smo točen seznam predavanj, nudili smo lahko vsa-

Gustav Strniša:

Greh in pokora

Kazenski senat je stavil porotnikom samo vprašanje, ali je Tomaž kriv umora.

Zagovornik je ugovarjal in prosil še za eno vprašanje. Skliceval se je na Tomaževo nerazsodnost in omenil, da je bil morda tedaj res zaradi bolesi ves zmešan, saj je smatral otročiča za hudička.

Zato je prosil zagovornik, naj še vpraša senat porotnike v dodatnem vprašanju, ali ni storil Tomaž svojega zločina v duševni zmedenosti.

Ta predlog je bil zavržen.

Zagovornik je pričel s svojim zagovorom:

«Vstopil sem v ječo, da se posvetujem z zločincem. Zgledal sem pred seboj otroka, ki je sicer osemnajstleten, a šibek za svoja leta. Govorila sva. Z menoj ni govoril zločinec, temveč ubogi slepec, ki je iskal luči, pa mu je niso dali, ki je prosil za mir, pa so ga topli. Ali ste opazili na njem senco zlobe? Kesa se, da je storil to dejanje. Takoj se je kesal. Duševne oči mu je zaslepila krivica sama. Krivica je najstrašnejša! Koliko je je zdaj med ljudmi! Zato je življenje tako hudo. To krivico je povzročila njegova mačeha, žena njegovoga očeta, umorila je v fantu vse blažje čute. Zato je ona sama morilka svojega otroka!»

Mnogo je še govoril. Opisal je Tomaževo duševno razvijanje, sanje, ljubezen, čisto nesebično.

Kako dober, občutljiv je bil, dokler ga ni pehnila mačeha v prepad obupa.

Nato je vstal državni tožilec. Njegove besede so bile trde, jeklene. Skliceval se je samo na postavo, zanikal čut srca, češ, da morajo sodniki poznati samo zakone, a srce mora molčati. Tudi porotniki so danes sodniki, ki morajo soditi tako, da bodo mirni ne le pred svojo vestjo, temveč tudi pred postavo. Po srcu se ne sme soditi, sicer bi bili vsi zločinci nekaznovani.

Tudi on je očrtal mladeničevo mladost, trdil je, da je Tomaž duševno izredno razvit, da je morda že zločinec v krvi.

Predlagal je, naj ga porotniki spoznajo za krivega.

Še enkrat je zadonel glas zagovornika:

«Kmetje ste! Kmet je obdolženec, kmet sem jaz, kajti rodil sem se v kmečki koči. Združila nas je usoda, sinove ene matere, grude domače! Kako jo je ta mladenič ljubil! Kako se je izkušal oživeti v njeno tajno! Kako rad je imel vse, kar ga je obkrožalo, vso naravo božjo! Zdaj naj obsodimo tega dobrega fanta! Ne, nikoli ne! Obtožnica navaja, da je izvršil svoje dejanje hladnokrvno! Tega pač ne more trditi, kajti nibče ni bil poleg. Le storilec sam bi lahko rekel kaj takega, če bi bilo res. Pa če je storil dejanje hladnokrvno, ali je zato morilec? Morilec vse premisli, preštudira, vendar ni hladnokrvnen, kajti boji se posledice, niti ni preudaril zločina! Slep je. Potirazburjen, nepreudaren, Tomaž pa ni mislil na

posledice, niti ni preudaril zločina! Slep je. Potipal je dete po obrazu, opazil, da ima otrok hrpavo kožo. To ga je presunilo, mu vrnilo misel o mladem vragu. Glavno je, če je fant tedaj, ko je prerezal otroku vrat, splch vedel, mislil, kaj je delal! Če ni vedel, ne misli, ni mogel imeti moralnega namena! Ali je imel tedaj res svojo duševnost v oblasti? Ali se je zavedal svojega zločina, medtem ko je pela pri sosedu harmonika na veseli ženitnici. Ta harmonika je pela tam svatovsko pesem, a umorjenčku posmrtnico. Obdolžencu je tudi donela na uho bridko odpoved ljubezni! Porotniki, preudarno sodite!»

Ko se je Rotija zavedla, je takoj hitela nazaj v porotno dvorano.

Vsesala se je v besede dobrega zagovornika. Solze so ji polzele po bledem licu, ko ga je poslušala. A ko je čula obtožitelja, je čutila strah, divjo mrznjo.

«Kako more z mirno vestjo tako govoriti? Jaz sem Tomaževa mati. Dobro vem, kaj sem povedala. Zavedam se, koliko je kriv moj sin! Ta gospod pa kar brezobzirno zahteva, naj Tomaža obsodijo.»

Hofela je govoriti, oporekati. Dvignila se je, nekaj zajecjajala. Pristopil je paznik, jo potisnil nazaj na klop.

Ozrla se je v Tomaža.

Mirno je sedel na zatožni klopi. Široka je bila, dolga! Deček je bil na nji ko dete v velikem, globokem čolnu.

kemu prosvetnemu društvu pomoč, vendar naša društva zunaj dostikrat niso dala pravega odziva. Požrtvovalnost na deželi je nekoliko oslabila, a osrednje društvo samo tudi ne more storiti vsega. Naj bo današnji občni zbor novo izhodišče svežega dela.»

Govor predsednika je bil sprejet s toplim priznanjem, nato pa se je minister g. dr. Kramer zahvalil za pozdrav in ob največji pozornosti prisotnih v daljšem govoru očrtal nekatere misli o smernicah prosvetnega dela med prebivalstvom. Med drugim je izvajal naslednje:

Gospodarske težave so z vso silo pritisnile na naš narod. Živimo v časih neke razdvojenosti, da so nekateri že pričeli razmišljati, ali smo na prav pot. Tako daleč smo prišli, da celo izobraženci nasedejo vsem mogočim bedastim in zlobnim govoricam. Zato je prosvetno delo v takih razmerah težavno in mogoče le, če je v nas dovolj dobre volje in zaupanja, da se vztrajno borimo proti malodušnemu razpoloženju.

V teh hudih časih nam je potrebno dvoje. Predvsem globoka vera v ono, kar nam je dala usoda leta 1918. Edino mogoče in pravilno je prepričanje: «Izven Jugoslavije za nas ni življenja.» Brez enotne in močne Jugoslavije tudi slovenski narod ne bi mogel živeti. Propadel bi ne le politično, marveč tudi prosvetno. Težkoče, ki v njih živimo, bomo lahko premagali samo v skupnosti s Srbi in Hrvati. Zato je treba v odločno borbo proti malodušnikom in zastrupljalcem narodnega edinstva. Biti moramo nositelji vere, da se bo okrenilo vse na boljše, če hočemo rešiti narodovo bodočnost, narodovo kulturo.

Javno delo je hudo in odgovorno. Tudi prosvetno delo, ki ga vodi ZKD, je javno delo važnega pomena za razvoj našega ljudstva. Zato smemo reči, da je odvisno v veliki meri od našega prosvetnega dela, kako bo narod prebrodil hude čase, v katerih živimo. Prosvetno delo izpodbuja človeka, lajša mu njegov boj za obstanek. Širiti prosveto med narod in mu na ta način pomagati k izboljšanju in olajšanju življenja, sta poslanstva in zgodovinska naloga naših prosvetnih društev.

G. minister je nato izrazil še željo, da bi tudi vse naše izobraženstvo razumelo in z vsemi močmi podpiralo prosvetno delo med narodom.

Govoru ministra dr. Kramerja je sledilo navdušeno odobravanje, ki se je ponovilo, ko je ravnatelj g. Jug izrekel g. ministru zahvalo.

In ta čoln plava po valovih. Ljudje ga ne marajo rešiti, puste ga, naj plava dalje, da se potopi.

Njen ubogi sin naj se utopi, naj izgine iz življenja! To zahteva tožilec brezobzirno, hladno, kakor bi ne šlo za življenje človeka. Spomin na njegovo strašno smrt jo bo ubil. Tega ne bo prenesla!

Predsednik je porotnikom še enkrat razložil primer, jih o vsem poučil, izročil spise.

Dvignili so se.

«Dvanajst jih je, kakor apostolov», je pre-mišljala Rotija, ko jih je gledala.

Hotela je skočiti kvišku, poklekni prednje, jih prositi za življenje svojega deteta.

Ni mogla. Telo je bilo svinčeno težko. Ni se mogla premakniti. Le njene žalostne oči so se uprle v ljudske sodnike.

Eden jo je pogledal. Bil je čvrst, petdesetleten mož, tršat, dobrodušen človek. Prijazno ji je pokimal.

To jo je vzradostilo:

«Kje sem videla te oči? Tako dobre so, tolažljive!»

Spomnila se je slikarja Primoža:

«Da, da, njegove oči ima! Ta bo govoril zanj, za mojega bednega fanta! Rešil ga bo! Moj Bog, rešil ga bo!»

Tomaž je mirno sedel.

Molče je poslušal obdolžitve tožilca. Niti premaknil se ni.

Schichtov Radion pere sam!

Besedo je nato povzel g. dr. R a p e, ki je podal izčrpno tajniško poročilo. V uvodu je poudaril, da ZKD nadaljuje svoje delo v duhu smernic, ki jih je začrtal pokojni dr. Gregor Žerjav.

Iz nadaljnega govora g. dr. Rapeta povzemamo:

Skupno število članstva je znašalo 255. Novih članov je v tem številu 38. Skupno imamo 43 lastnih in 31 skupnih prosvetnih domov. 113 društev ima lastne knjižnice in delno tudi čitalnice. Te vzdržujejo 99 dnevnikov, 60 tednikov, 297 revij in 97 strokovnih in znanstvenih časopisov. Skupno število knjig, ki se nahajajo v novih knjižnicah, je 544.311. 96 društev ima lastne odre. Ta društva imajo 2500 igralcev, ki so v pretekli sezoni priredili 3143 dramskih predstav. Obisk pri teh predstavah je znašal 631.849 posetnikov. ZKD je priredila za širjenje splošne izobrazbe 5893 predavanj s skupnim obiskom 306.212 oseb. Pevskih prireditev je bilo v pretekli sezoni 121 z obiskom 7150 ljudi. Ostalih prosvetnih prireditev je bilo 123 z obiskom 8080 ljudi.

Govornik je podčrtal dejstvo, da so bila nekatera društva v svojem poslovanju zelo malomarna, na drugi strani je pa tudi res, da osrednji odbor ni v polni meri vršil svoje naloge, ker je bila večina moči prezaposlenih.

Blagajniško poročilo je podal g. M a j c e n in poudaril, da je stanje ZKD kljub hudim časom še dovolj povoljno.

Imel je občutek, da se ne sme ganiti, da je prikovan na klop s tenkimi, železnimi kavli. Če se premakne, ga bodo ti kavli ranili, se mu zagrizli v meso.

Počasi se je tako umiril, da se je skoro smehljaj. Nič več ga ni bilo strah. Ničesar se ni bal. Če ga obsodijo, se bo mirno nasmehnil. Storili bodo pač svoje! Nihče ga ni videl v dušo! Zato ne more od nikogar zahtevati, da ga oprostijo!

Sodba.

Porotniki so odšli v svojo posvetovalnico. Bila je ozka, dolga soba z razgledom na jetniško dvorišče. Sredi sobe je stala miza s stoli.

«Tako, zdaj smo pa sami zase! Zdaj se bomo pa zares pomenili!» je dejal kmet Pivk, trdo sedel na prvi stol in premotril navzočne z bodečimi očmi.

«Najprej bomo izvolili prvomestnika. Enkrat sem že bil. Vem, kako se taki reči streže!» je poudaril.

«Kaj bomo reševali? Prvomestnik naj bo gospod Rutar! Uradnik je bil, na take reči se najbolje razume!» je kriknil drobni krojač Čížek, ki je bil Rutarjev prijatelj.

Zedinili so se, izbrali Rutarja.

Pivk je jezno zmajal s svojo drobno glavico in jih strupeno pogledal. Na tihem se je srdil, da se ne bo mogel v nedeljo pobahati v domači gostilni, da je bil prvi med prvimi.

«Preidimo takoj k reči!» je povzel Rutar.

Nato je poročal o filmskem odseku g. M a r n, ki je po očrtanju dela tega odseka dejal med drugim še naslednje:

Smatram za svojo dolžnost, da se dotaknem glede na napade v časopisju tudi predvajanja nemških filmov. Z novim zakonom je predpisano, da mora uvoznik za vsakih uvoženih 1000 m zabavnega filma nabaviti in staviti v promet najmanj 70 m filma domačega izdelka. Ta določba je postala kamen spotike za vso angleško in ameriško filmsko proizvodnjo. Američani so sklenili, da opuste v naši državi svoje izposojevalnice, zaradi česar ni prišel k nam po dnevu uveljavljena zakona o prometu s filmi niti en film ameriškega izdelka. Nemška produkcija je naš zakon sprejela. Na ta način so prišli letos v našo državo samo nemški filmi in še teh ne mnogo, ker tudi tukaj devizne omejitve onemogočajo uvoz tujega blaga. ZKD bo rade volje predvajala samo domače filme, kadar bodo ti na razpolago. Če bi imela ZKD dovolj denarnih sredstev ali če bi mogla računati na kako podporo prosvetnega ministrstva ali banske uprave, bi si sama nabavila domače kulturne filme poučne vsebine.

Filmski odsek bo moral v bodočem gospodarskem letu najti sredstva za nakup zvočne potne aparature, ker le na ta način bo ZKD mogla vršiti po deželi predavanja, ponazorjena z zvočnimi filmi. V tem pogledu bo odsek hvaležen za vse nasvete, ki bi jih posamezna društva danes ali pozneje podala, ter bo upravičenim željam naših

«Dobro sem zasledoval obtožnico kakor razpravo! Kriv je, tako vam povem», je udarilo iz Pivka. Pri tem je trdo položil pest na mizo.

«Zakaj je kriv?» se je oglasil Čížek. «Ko stojim pred svojo mizo, urežujem blago, me dražijo muhe. Dvignem dlan. Hop! Nekaj muh obleži. Udaril sem kar tako mimogrede, nepremišljeno, v hipni jezi! Če bi tako udaril po otroku, ali sem zato morilec? In ta deček? On ne vidi. To moramo vedeti! On ne vidi! Ne ve, kakšen je tisti človek, čeprav ga je otipal! Samo sluti, a slutnja lahko vara. Če bi bil videl, bi bil morilec, a tako ni mogel biti! Udaril je, a nepremišljeno, slepo! Če bi bil videl nedolžnega črviča, tisto ne-bogljeno dete v zibelki, bi se ga niti dotaknil ne bil! Tako je in nič drugače! Fant je nedolžen!»

«Jaz pa še vedno trdim, da je kriv!» je vztrajal Pivk. «Njegova krivda je še večja baš zato, ker je slep. Zatisnimo oči in pojdemo po sobi! Kako previdno stopamo in pazimo, da se kam ne zadenemo! In to je slepec. Previdno stopa. Kar napravi, dobro preudari. Ker dobro preudari, ve bolj kakor vsak drugi, kaj stori! Ve, da ne sme moriti ljudi! Njegova vest je tenkočutnejša kakor pri drugih ljudeh. Tako spretno se zna vsemu izogniti, na vse paziti! Pa bi se kar brez misli zaletel, moril? Mene ne bo preslepil! Pa še nekaj!

Ne pozabimo njegove mladosti! Sam je čul materine tožbe, saj so ga neusmiljeno lčili od nje! Vedel je, kako sirota trpi! A mati nedolžnega črviča, ki je bila srečna, da je vsaj enega otroka rešila iz objema smrti, ta se mu ni smi-

podeželskih društev, kolikor bodo v to dopuščala sredstva, šel vedno rade volje na roko.

Po poročilih se je razvila daljša razprava. V glavnem se je razpravljalo glede filmov in sprožena je bila tudi misel, da bi ZKD po možnosti sama izdelovala filme, kar je pa spričo ogromnih stroškov za enkrat seveda nemogoče.

Ravnatelj g. Jeran je poročal kot preglednik, da so knjige uprave ZKD v najlepšem redu in je predlagal odboru razrešnico, ki je bila soglasno sprejeta. Nato je poslanec dr. Rape predlagal izpremembo pravil. Ustanovnina se zviša na 500 Din, občni zbor se bo vršil vsako leto v septembru, število odbornikov se poviša od 5 na 10 in ustanovita s dva nova odseka: za kino in za gradnjo domov. Vse te izpremembe so bile soglasno sprejete.

Po kratkem odmoru so sledile volitve. Predlagani sta bili dve listi, slednjič je bila z veliko večino sprejeta lista, ki jo je predlagal dr. Mihelak. Za predsednika je bil ponovno izvoljen ravnatelj Anton Jug, v odbor pa profesor Rado Pavlič, dr. Stojan Bajić, dr. Rudolf Kolarič, Jakob Špicar, Karel Pogorelec, dr. Josip Mihelak, inž. Zajec, inž. Janko Mačkovšek, Fran Marn, Vekoslav Bučar, dr. Stane Rape in Franc Juvan; v nadzorni odbor pa profesor Jeran, inž. Bevc in profesor Breznik.

Politični pregled

V torek se je vršilo v Beogradu pri ministrskem predsedniku dr. Srškiću

posvetovanje o kmečki razdolžitvi.

Posvetovanja so se med drugimi udeležili ministri dr. Kramer, Pucelj, Demetrović, dr. Gjorgjević in člani vladne večine JRKD v skupščinskem odboru za proučevanje zakona o zaščiti kmetov. Šlo je za premostitev težkoč, ki so se pojavile v omenjenem odboru. Pojavila so se namreč mnenja, naj bi se razdolžitve kmetov izvedla z državnimi sredstvi, kar pa je morala vlada glede na finančni položaj države in glede na gospodarske posledice take rešitve odkloniti.

Angleško časopisje poroča, da pripravlja

cela vrsta evropskih vlad note, v katerih bo Zedinjenim državam pojasnila, zakaj se zahteva odgoditev plačila obrokov vojnih dolgov.

Obubožana Evropa ne more plačati decembrskega obroka. Tako splošno izvaja evropsko časopisje. Zedinjene države pa, kakor kaže, kljub vsem notam niso posebno voljne ustreči svojim dolžnikom.

Nemški državni predsednik Hindenburg se je odločil,

da ponovno imenuje predsedniško vlado,

ki naj bi ji načeloval general Schleicher. Schleicher je poizkusil pridobiti narodne socialiste, da bi tej vladi ne nasprotovali, toda ni uspel. Pogajanja se še vrše. Če narodni socialisti ne sprej-

mejo sporazuma, bo, kakor pišejo časopisi, obnovljena Papenova vladavina, kar bi pomenilo nekako prikrito diktaturo, obenem pa vojno napoved vsem političnim strankam. Pravijo tudi, da bo v tem primeru državni zbor odgoden za nedoločen čas.

V torek je bila podpisana v Parizu

pogodba o nenapadanju med Francijo in Rusijo.

To bo najbrže imelo za posledico, da se bodo kmalu začela med obema državama tudi pogajanja za sklenitev trgovinske pogodbe.

Strašna nesreča v premogovnem rovu na Ojstrem

Zaradi eksplozije lokomotive na bencinski pogon je šest rudarjev izgubilo življenje, trije pa so poškodovani

V torek dopoldne se je raznesla po Hrastniku in v okolici novica, da se je v rovu na Ojstrem zaradi eksplozije lokomotive na bencinski pogon zgodila strašna nesreča, ena največjih rudniških nesreč v zadnjih letih.

Delo v rovu na Ojstrem se je tudi v torek razvijalo po običajnem redu. Po 9. dopoldne je lokomotiva na bencinski pogon na križišču v rovu premikala vozičke, natovorjene s premogom. Okrog nje je bilo kakor po navadi zaposleno večje število delavcev. Naenkrat je s strahovitim pokom eksplodiral bencin v rezervoarju lokomotive. V trenutku je bil v ognju ves premog in vnela se je tudi obleka nekaterih delavcev, ki so se takoj onesvestili. Po rovu se je začel valiti gost dim, pomešan z dušičnim plinom. O grozni nesreči so sicer takoj bili obveščeni vodilni organi in tudi delavci izven rova, vendar je pomoč prišla prepozno.

Reševalci so planili v rov in takoj so bili pozvani tudi gasilci. Ogenj v rovu je bil kmalu udušen, tako da materialna škoda ni znatna, toda nesreča je zahtevala človeške žrtve.

Zdravnik dr. Arnšek, ki je prišel na pomoč, se je skupno z ostalimi reševalci zamaral okrog ponesrečencev, da bi jih obudil k življenju. Le trem je usoda bila mila. Čim so prišli k zavesti, so bili takoj prepeljani v rudniško bolnišnico, pri ostalih šestih ponesrečencih pa je, žal, ostal ves trud zaman.

Mrtvi so: 32letni France Skornšek iz Stare vasi, oče enega otroka; 47letni Martin Drnozga, oče dve otrok, pristojen v Trbovlje; 35letni Ignac Jazbinšek, oče dveh otrok, doma iz Jurkloštra; 23letni Vinko Špajzer, samec, doma iz Hrastnika; 30letni ramski Blaž Arhac iz Razborja pri Loki in 24letni Janko Babič, samec, doma iz Hrastnika.

Posebno hudo je prizadet rudar Vinko Špajzer starejši, ki je izgubil sina Vinka in zeta Skornška. Oba so položili na mrtvaški oder v Skornškovem stanovanju, Blaža Arhaca, ki nisa niti svojcev, so odnesli rudarji najprej v rudniško mrtvašnico, na željo samskih rudarjev iz fantovskega doma pa so ga nato prenesli v dom. Tragična je usoda Drnozga. Pravijo, da je šel opozarjat druge tovariše na nesrečo in da ga je pri tem zadušil dim.

V bolnišnico so prepeljali rudarje: 25letnega Jožeta Zajca, 34letnega Franca Višnarja in 34letnega Jerneja Kramarška. Vsi trije so poročeni.

Čim se je med rudarji in takoj nato med prebivalstvom vse hrastniške doline razširila strašna novica, so proti Ojstremu hitele vse zaskrbljene rudarske družine in drugo prebivalstvo. Množica je vznemirjena in globoko potrta čakala pred rudnikom podrobnih poročil. Sicer je bilo kmalu znano, kdo vse je postal žrtev nesreče, vendar so potekle cele ure mučnega čakanja, preden so mrtve rudarje prinesli iz rova.

Hla? Smrt je detetu prizanesla, pa je morilec dete s silo pahnil v smrt. Izrgal ga je materi iz naročja, ga izročil smrti! Če tak človek ni zločinec, ni nihče drugi! Jaz ga obsodim! Priznam ga za krivega!

Oglasil se je gostilničar Bevk, prijazen debeluhar. Z gorenjim telesom se je upogibal, ko je govoril:

«Kriv je, kriv, mora biti kriv! Postava ga je obsodila. Državni tožilec je sam vložil tožbo! Če bi ga bil smatral za nedolžnega, bi bil molčal, postopanje ustavil! Može, kam pa pridemo, če bomo takele umore kar odpuščali? Naposled nam pokoljejo vse otroke, saj nismo na Herodeževem! Kar obsodimo ga!»

Obsedel je odprtih ust. Spomnil se je dobre večerje, ki jo je bil naročil v gostilni. Zdaj je pa že tako kasno, vse bo zamujeno! To ga je razburilo. Nejevoljen je še enkrat ponovil:

«Na vislice z njim!»

Tako je namreč slišal včas kričati svoje pijane goste.

Svoje mnenje je moral izreči hribovec Brenkač. Baš on je bil tisti, ki je Rotiji prijazen pokimal.

Krepki mož se je premaknil, da je stol nemilo zajecal. Zamajala se je njegova velika glava, prijazne, globoke oči so se nasmehnile. Izpregovoril je počasi s težkim, hribovskim glasom:

«Nedolžen je! Mrzla zima je bila v deželi. Moj triletni edinec je umrl za davico. Kaj naj storim? Kje naj vzamem rakev, kje pogrebce v naših hri-

bih, sredi samega snega? Ali naj pokopljem otroka za bajto kakor žival brez duše? Krščen je bil kakor jaz! Predolgo ga nisem več mogel imeti v sobi. Trupelce je pričelo smrdeti. Tedaj sem se pa spomnil. Čez noč sem odnesel otroka pred hišo, ga položil v sneg. Zmrznil je. Zjutraj sem se toplo oblekel. Sinčka sem postavil v nahrbtnik, a naprtil na hrbet, se spustil po snegu v dolino. Ko sem tako nesel svojega otroka, sem začutil strašno težo. Sam nisem vedel, kaj me tišči. Otrok je lahak kot peresce, nahrbtnik sploh nima teže! Kaj je torej? Premišljuje, premišljuje. Pa se mi ulijejo solze po licih. Tedaj sem šele spoznal, kaj me je težilo! Srce, lastno srce! Saj sem nesel svoje dete mrtvo v dolino. Z otrokom sem pa nesel njegovo kratko mlado življenje, ki se je porajalo pred menoj. Ni ga bilo več! Umrlo je to drobno, milo bitje! V dolini sem šel k mizarju. Pogledal je mene, se ozrl v otroka, me pobaral: «Kaj pa prenašaš fantička v takem mrazu! Prehladil se bo, pa boš imel!» Deček je pa stal v nahrbtniku kakor živ. Glavica je štrlela kvišku, oči so mizarja začudeno gledale. In tedaj sem spravil iz sebe: «Veš, otrok je mrtev! Po krsto sem prišel. Drugače ga nisem mogel spraviti v dolino!» Truden sem se spustil na stol. Hudo mi je bilo za otrokom, vedno huje! Zdaj, ko sem odložil svoje breme, me je nekaj še bolj težilo v duši. Z mizarjem sva položila otroka v krsto. Vzdiham sem, ko sem se dotaknil tistih nežnih koščic. Malo je manjkalo, da nisem glasno zaplakal. Vendar sem trden človek. Ne cmerim se zlepa! Ker

vem, kako strašno boli starše, če izgube svojega otroka, zato ne morem obsoditi tega otroka na smrt. Te strašne teže si ne morem naložiti na svojo vest! Ali ni dovolj, da je eden mrtev? Zdaj naj še drugi umre? Ne! Nedolžen je, nedolžen!»

Besedo je povzel trgovec Kuhar. Z desnico si je gladil čelo, napenjal spodnjo ustnico in zbiral misli.

Iskal je izraza, čeprav mu v trgovini ni nikoli zmanjkalo besed. Tu je bilo pač drugače!

Hotel je povedati nekaj stvarnega. To je pa včas hudo, zlasti za človeka, ki je vajen metati besede iz ust, kakor bi spuščal dim v zrak, brez smisla, brez globljega čuvstva.

Lahno je naposled zakašljal, pogledal tovariše, se uslužno nasmehnil ter dejal s tenkim glasom:

(Dalje prihodnjič.)

Pri krojaču.

Krojač: «No, ta površnik je imeniten. Kaj takega se sploh ne dá plačati.»

Miha: «Dobro, samo povejte mi, če bi mi mogli dati to pismo...»

Glavna reč.

Mož: «Zenica, nekam slabe volje si, odkar si se vrnila iz letovišča.»

Zena: «Saj ni čudno, pozabila sem poslati razglednico sosedu, ki zdaj ne bo verjela, da sem bila na počitnicah.»

Pretrsljiv je bil pogled na jokajoče žene, otroke in ostale svojce šestih mrtvih rudarjev. Rudniška uprava je izprva želela, da bi bile nesrečne žrtve položene na skupni mrtvaški oder, vendar so jih svojci vzeli s seboj na domove.

Glavno ravnateljstvo Trboveljske premogokopne družbe v Ljubljani je takoj obvestilo o nesreči rudarsko glavarstvo, ki je odposlalo v Hrastnik komisijo z inž. Cihelko na čelu, da v rovu samem kakor tudi po zaslišanju vseh, ki so bili v bližini usodnega kraja in so pomagali pri reševanju, ugotovi dejanski stan. Kako je nastala eksplozija, se še ni dalo z vso natančnostjo ugotoviti, vendar pa se potrjuje domneva, da gre za nesrečno naključje. Nekateri trdijo, da so bili ponesrečenci v neposredni bližini lokomotive, ki je eksplodirala, drugi pa govore, da so bili zaposleni pri kopanju premoga. Ko so začuli eksplozijo, so hiteli v smeri proti izhodu, pri tem pa jih je zajel dušljivi dim, ki jih je ugonobil.

Zalovanje je vsesplošno. Prebivalstvo globoko pomiluje ponesrečen rudarje, ki so bili splošno znani in na dobrem glasu, ter iskreno sočuvstvuje s silno prizadetimi družinami. Glavno ravnateljstvo družbe v Ljubljani je zagotovilo, ga bo storilo vse, kar je v njegovi moči, da olajša bedo preostalim po nesrečnih žrtvah, zlasti še, da se preskrbijo sirote.

Pogreb bo danes v četrtek dopoldne. Žrtve nesreče polože v skupen grob na pokopališču v Dolu, kjer jim Trboveljska premogokopna družba postavi skupen spomenik.

DOPISI

SLATINA RADENCI. (Smrtna kosa.) V ponedeljek je preminila po hudi operaciji v 60. letu starosti lastnica znanega zdravilišča v Slatini Radencih ga. Alojzija WIELTSCHNIGOVA, rojena GUERROVA. Pokojnico prepeljejo v domači kraj in se bo pogreb vršil v četrtek na pokopališču v Kapeli. Domače ljudstvo je z njo izgubilo veliko dobrotnico, kajti za vsakogar je vedno imela odprte roke. Živo se bodo spominjali pokojne gospe tudi vsi obiskovalci tukajšnjega letovišča kot vzorne, vedno skrbne gospodinje. Njena smrt je pa zlasti prizadela siromake, ki jim je dobra gospa bila prava krušna mati. Objokovali jo bodo tudi delavci, katerim je bila velika dobrotnica. Zdravilišče bo poslej vodila

hčerka gospa Höhnova, soproga zdravnika. Pokojnici naj bo ohranjen lep spomin, žalujočim izrekamo iskreno sožalje.

ŠMARJE PRI JELŠAH. Poslanec g. Špindler je sporočil na zadnjih shodih, da se bo za sodni okraj kozjanski ustanovila davčna uprava. — Dne 1. decembra se bo v Šmarju pri Jelšah v sokolski dvorani praznoval praznik uedinjenja. Nastopi prvič tudi novoustanovljena sokolska godba na pihala. Vabljeni vsi! Godbo vodita g. Dežela, sodnik v Šmarju, in g. Rupret, preglednik finančne kontrole.

GOSPODARSTVO

Sejmi

- 5. decembra: Dobropolje-Videm, Kranj, Lož, Mežica, Ormož, Šmarje pri Jelšah.
- 6. decembra: Sevnica, Dobrna, Sedlarjevo, Borovnica, Murska Sobota, Zužemberk. Vuze-nica, Ptuj, Bohinjska Bistrica.
- 7. decembra: Krško.
- 9. decembra: Dobova-Mihalovec, Mokronog.
- 10. decembra: Št. Jurij ob južni železnici.

Cene tujemu denarju

Na zagrebški borzi smo dobili v valutah:

- 1 ameriški dolar za 57 Din;
- 100 nemških mark za 1367 do 1378 Din;
- 100 italijanskih lir za 293 do 296 Din;
- 1 ameriški dolar za 57.41 do 57.69 Din;
- 100 francoskih frankov za 225.57 do 226.69 Din;
- 100 češkoslovaških kron za 170.67 do 171.53 Din;
- 1 holandski goldinar za 23.16 do 23.28 Din.

Vojna škoda se je prodajala po 206 do 208 dinarjev.

Tedenski tržni pregled

ZIVINA. Na živinskem sejnu v Mariboru so bile za kilogram žive teže naslednje cene: voli, debeli, 3.25 do 4 Din, poldebili 2.50 do 2.75, plemenski 2 do 2.25, bikji za klanje 2.50 do 3, klavne krave, debele, 2 do 3, plemenske 1.50 do 1.75, klobasarice 1 do 1.25, molznice 1.75 do 2.25, breje 1.75 do 2.25, mlada živina 2.50 do 4 in telleta 5 do 6 Din. Meso: volovsko I. vrste 8 do

Pravi pot za dosego lepih

belih zob kakor tudi istočasna odstranitev neokusno barvanega zobnega obločka je sledeč: Iztisnite malo kofeino Chlorodont zobne paste na suho Chlorodont zobno ščetko (t. j. specialna ščetka z zobčastim rezom), drgnite svoje zobe od vseh strani, kakor tudi od zgoraj na vzdol. Pomodite šele nato ščetko v vodo, ter izplaknite si usta temeljito, grgrajte s Chlorodont ustno vodo. Uspeh je presenetljiv! Neokusna barva zobnega obločka je izginila in ostane vam v ustih prijeten svež občutek. Zahtevajte izrecno Chlorodont zobno pasto. Tuba Din. 8.- in Din. 13.-. Dobiva se povsod.

10 Din, II. vrste 6 do 8 Din, meso bikov, krav in telic 4 do 5 Din, telečje I. vrste 12 do 14 Din, II. vrste 8 do 10 Din, svinjsko meso, sveže, 10 do 14 Din za kilogram.

Kratke vesti

— **Srednjeevropski hmelj razprodan.** Srednjeevropski hmeljski urad v Zalcu je na podlagi podatkov iz posameznih evropskih hmeljskih okolišev ugotovil, da imajo hmeljarji v Češkoslovaški, Nemčiji, Jugoslaviji, Poljski, Belgiji in Franciji skupaj le še 9100 starih stotov neprodanega letošnjega hmelja, kar pomeni, da je letošnji hmelj že v glavnem razprodan. Hmeljski urad ugotavlja, da še nikoli ni bilo v tem času tako malo hmelja v rokah pridelovalcev. Celo v letih, ko so hmeljske cene dosegle veliko višino, so bile v tem času zaloge neprodanega hmelja precej večje.

DOMAČE NOVOSTI

* **Obletnica smrti goriškega nadškofa dr. Sedeja.** V nedeljo 28. novembra je minilo leto dni, ko je umrl od fašistov preganjani goriški nadškof dr. Frančišek Sedej, ki se je moral na fašistični pritisk kot zaveden Slovenec umekniti nasledniku Italijancu.

* **Nadškof Jeglič na ljubljanskem nebotičniku.** Nadškof g. dr. Jeglič, ki uživa zasluženi počitek v Gornjem gradu, je prišel te dni v Ljubljano in kljub visoki starosti 82 let posetil tudi nebotičnik.

* **Odlikovanje 71 zaslužnih gasilcev.** V nedeljo se je v Kamniku vršilo lepo gasilsko slavlje. Sreški načelnik g. Voušek je podelil 71 zaslužnim gasilcem kamniškega okraja odlikovanja za državljanske zasluge. Kamničani so pričakali odlikovanje z godbo in jih spremili do Gasilškega doma.

Soteščan:

Skrivnost občinske sirote

(Povest.)

Ni mu odgovorila, marveč vzdihnila: «Da bi se vsaj spokoril in zadostil za svojo hudobnost!» «Tak govori, Polona!» jo je priganjal. Mož ni mogel dočakati, da bi mu začela pripovedovati.

«To, kar ti bom povedala, se je zgodilo pred davnimi leti. Okrutnik se je postaral. Njegovi ženi sem obljubila molčati, ko je ležala na smrtni postelji. Skrivnost pa bom zaupala tebi, ker se zanesem na tvojo molčečnost. Sicer bi tega nihče ne izvedel.»

Peter je prisedel v njeno bližino.

«Kam boš pa spravil lobanjo?» se je spomnila orožnikov.

«Na pokopališče med kosti, ki so nakupičene pod mrtvašnico...»

«Ali res? Toda nesi jo skrivaj, da te kdo ne vidi...»

Opravil bom ponoči. Nihče me ne bo opazil.»

Vsa pomirjena je počenila na posteljo in začela pripovedovati.

III.

Sirotka Polona je bila Gladeževa rejenka. Staršev ni poznala. Oče ji je umrl še pred rojstvom, mati pa kmalu po porodu. Beda ji je prikrajšala življenje.

Občina je morala skrbeti za otroka. Določila je mesečno vzdržnino in iskala rednika. Tako so sklenili občinski očetje pri javni seji.

Gladež se je polakomnil denarja. Mislil si je: «Otrok ne bo mnogo porabil. Tisti denar bo hitro prislužen ter bo precej zalegel. Take prilike so redke in jih ne smemo zamuditi.» S takimi mislimi jo je navil k županu.

Neža, tako je bilo ime Gladeževi ženi, je pripravila otroku borno posteljico — blazino, sešito iz stare vreče. Stlačila jo je v zaboj in položila nanjo otroka. Potem je zaboj zategnila v kamro in zagnila okno. Tam je ležalo dekletce po ves dan; kadar se je zbudilo, mu je dala mleka ter ga zavila v suhe plenice.

Tako je preživela ubožica domala vso detinsko dobo. Posledice so se hitro pokazale. Otroče ni videlo solnca, zato se ni moglo povoljno razviti. Obrazek je bledele, drobne ročice so venele. Šibkemu telescu se je godilo kakor cvetlici med obilnim plevelom.

Nežo je pričelo resno skrbeti. Ne zaradi otroka, marveč zavoljo denarja, ki bi ga ne dobivala, ako bi otrok umrl. Sama ni bila deležna zakonskega blagoslova, zato ga ni znala prav ceniti. Dekletce je čedalje bolj hiralo, pa mu ni mogla pomagati. Tedaj se je obrnila na soseda, naj ji svetuje, kako bi ohranila otroka.

Stara Petrinka je odgojila kopico otrok ter je poznala zdravilo za vsako otroško bolezen. Postrežljivo je prihitala in vzela otroka iz zaboja.

Pri tem je mrmrala: «Veš kaj, Neža! Zaprla bi ga v kurnik med kokoši.»

Neža je zrla topo pred sebe, ni se upala govoriti. Petrinka pa je godrnjala:

«Tako ne delamo niti z neumno živino, kaj šele s človekom. Ako bi vedela za to oblastva, bi imela sitnosti, da bi jih nikoli ne pozabila. Drugega tudi ne zaslužiš.»

Babnica se je ustrašila ter se opravičevala: «Poglavitno je, da otrok ne strada. Vsak dan mu dam mleka in zamenjam plenice...»

«Tudi živini nasteljem ter ji damo jesti. Za otroka pa je to premalo. Solnca mu privošči, solnca in pa čistega zraka! Dekletce ima že dve leti, pa še ni shodilo. Daj, naj se giblje zunaj v prirodi in opira na ročice.»

Neža je gledala debelo, kakor bi ne mogla umeti teh besed. Ugajalo ji je, ker bo lahko pomagala otroku brez denarja s solncem in čistim zrakom. Po taka zdravila ne bo treba hoditi v lekarno.

Petrinka je nesla otroka na dvorišče. «Tukaj naj kobaca», je rekla in posadila deklico na pesek, s katerim je bilo posuto pred hišo.

To pa neizkušeni rednici ni bilo po volji. «Tukaj nama bo otroče vedno pod nogami», je vihala z nosom. «Kdo se ga bo ogibal? Naposled bo še kam padlo. Ne utegnem vedno paziti.»

Soseda je zavračala njene prazne ugovore: «Neža, bodi vendar pametna! Kam bo neki padel? Sicer pa — ako si vzela otroka v varstvo, se moraš z njim tudi ukvarjati. Kot rednica si spre-

Velika dvorana je bila nabito polna gasilcev in občinstva, med katerega so se postavili odlikovanci v treh dolgih vrstah. Sreski načelnik g. spod Voušek je v lepem govoru poudarjal zasluge odlikovancev na polju človekoljubnosti, nato pa je vsem 71 gasilcem vročil zaslužena priznanja. Med odlikovanci so prejeli: načelnik kamniške gasilske župe poslanec g. Anton Cerer red jugoslovenske krone IV. razreda, gg. Ernest Škof in Franc Kušar iz Kamnika, Miha Colnar iz Trzina in Franc Hribar iz Mengša red jugoslovenske krone V. razreda, 20 gasilcev zlate kolajne za 40letno, ostali pa srebrne kolajne za 25letno delo v pomoč svojemu bližnjemu.

* **Naredba o božičnih drevescih.** Glede sekanja in prodaje božičnih drevesc je izdala banska uprava letos posebno uredbu. Z njo določa, da je v neorastlih gozdnih sekanje mladih iglastih drevesc prepovedano, ker bi to ogražalo razvoj ali obstoj gozdov. Za božična drevesca se smejo sekati samo drevesca, ki se dajo izločiti iz gozdnih sestojev, če niso na kvar razvoja gozda. Kdor prodaja ali prevaža božična drevesca, mora dokazati njih izvor s potrdilom županstva one občine, v katere območju so bila drevesca posekana. Organi javnovarnostnih in tržnih nadzorstev bodo zahtevali zadevna potrdila. Županstvo mora na potrdilu zapisati množino drevesc, ki se izsekajo v občini. Božična drevesca, ki jih bodo prevažali in prodajali brez predpisanih potrdil, bodo zaplenjena. O tem se morata takoj obvestiti sresko načelstvo in pristojna orožniška postaja. Osebe, ki prenašajo ali prevažajo posamezna božična drevesca od mesta prodaje do stanovanja, niso dolžne imeti potrdil o izvoru. S tem so razveljavljene vse prejšnje naredbe za sekanje in prodaje božičnih drevesc.

* **Župnik Janko Barle** — častni član šenčurški. Občinski odbor velike občine Šenčurja pri Kranju je na svoji redni seji 20. t. m. soglasno izvolil za svojega častnega občana g. Janka Barleta, mestnega župnika pri Sv. Jakobu v Ljubljani in bivšega narodnega poslanca.

* **Zbirajte knjige za obmejne knjižnice!** Podpisana Zveza kulturnih društev v Mariboru ima iz več ko 20 obmejnih krajev prošnje za ustanovitev javnih ljudskih knjižnic. Da bi mogla vsaj nekaterim prošnjam ugoditi, prosi vsa šolska vodstva in vse narodno občinstvo po deželi in po mestih, da zbere vse v posameznih hišah odvisne in v to svrhu primerne knjige ter jih dopoljšje ali naravnost na naslov zveze, ali pa jih

brani pri šolskih vodstvih, obenem pa to zvezi sporoči. Šolska vodstva pa prosimo, naj zvezo po dopisnici obveste, da bo poslala svojega zaupnika po knjige. Opozarjamo, da pridejo v poštev v prvi vrsti leposlovne knjige (povesti, romani), v drugi vrsti lažji gospodarski, zgodovinski in drugi spisi. Težke znanstvene in statistične knjige niso za ta namen. Prosimo, da se ta akcija izvrši najkasneje do 20. decembra ter se naj do tega roka zveza o uspehih v posameznih krajih obvesti po dopisnici. — Zveza kulturnih društev v Mariboru, Cankarjeva ulica št. 1.

PONOVNO OPOZORILO NAROČNIKOM.

Le še malo tednov in staro leto se bo umaknilo novemu. Zato je skrajni čas, da vsak gospodar obračuna, kje ima kaj doliti in kam mora še kaj dati. Tak gospodar mora biti tudi vsak naročnik «Domovine». Vprašati se mora: «Ali ima preljuba 'Domovina', ki je vse leto, teden za tedom hodila v moje hišo in me razveseljevala in učila, še kaj dobiti od mene, ali sem že plačal naročnino?» Ni treba čakati na odgovor, pogledaj, ali še leži pri tebi položnica, ki je nisi izrabil. Tedaj pojdi z njo na pošto in plačaj naročnino ali izroči denar kar pismonoši, ki ti bo dal potrdilo! Ne odlašaj več, da ne bo urava lista, kakor je pisala, zaradi tvoje neodločnosti prisiljena pobrati naročnino s poštnim nalogom. Zato pozivamo ponovno:

Plačajte naročnino!

UPRAVNIŠTVO TEDNIKA «DOMOVINA»,
Ljubljana.

* **Županska zveza o novem občinskem zakonu.** Županska zveza je sklicala te dni v posvetovalnico ljubljanskega magistrata sejo širšega odbora, da prouči zakonski načrt o občinah in da nudi senatorjem in narodnim poslancem navodila in nasvete za njihovo obravnavo zakonskega osnutka. Seji je predsedoval predsednik zveze šentviški župan g. Babnik, o predlogu samem pa je poročal tajnik zveze g. dr. Fux. Te važne seje so se udeležili župani, odnosno njihovi namestniki iz Maribora, Slovenjgradca, St. Jurija ob južni železnici, Škofje Loke, Trbovelj, Ptuja, Je-

senic, Črnomlja, Rogaske Slatine, Beltincev, Motnika, Blok, Veike Loke, Lesc, Trebnjega in Zagorja. Navzočni so bili tudi podpredsednik senata dr. Fran Novak, senatorja gg. Ivan Hribar in dr. Vladimir Ravnhar in nar. poslanca gg. Mravlje in dr. Rapo. Tajnik dr. Fux je izčrpno poročal o stalšču županske zveze glede zakona o občinah. Županska zveza stremi za tem, naj zakon predvsem zaščiti in zavaruje samoupravo občin. Bodočnost in napredek občin sta predvsem odvisna od tega, kako in v kakšnem obsegu bo novi zakon uvedel načelo samouprave. Ne sme biti beseda samouprava le prazen zvok, temveč mora imeti dejansko in globoko zajeto vsebino. Vse občine žele, da se uvede kar najširša samouprava, tako da občina ne bo le osnovna upravna volilna jedinica, temveč življenjska združitev, ki bo spajala svoje člane in jim dajala pravice v gospodarskem, socialnem in prosvetnem ozru. «Pogrešno bi bilo,» je naglasil dr. Fux, «ako bi pri presoji novega zakona bila odločilna ona merila, ki jih je izzvalo sedanje neprirодно stanje in ki so povzročala, da so prešopila državna nadzorstvena oblastva meje rednega zakonitega nadzorstva ter postavila občine v denarnih zadevah pod nekakšno skrbstvo. Treba je imeti vedno na umu, da se takšni zakoni, kakršen je zakon o občinah, ne izdajajo le za eno ali dve leti, temveč za dolga desetletja. Občina je osnovna celica vse države, ona daje državi najkrepkejšo življenjske soko. Prav tako pa izpodjeda bolezen te stanice moč in zdravje vse države. Blagor države zahteva, da se občine ojačijo, da dobe dovoljne pogoje, široko in trano podlago za čim večjo delavnost, nemoten razvoj in napredek na vseh področjih javnega življenja. Te pogoje pa more nuditi le prava, dejanska in neokrnjena samouprava. Državna oblastva bi morala nadzorstvo omejiti le na to, da se delo občin vrši v mejah zakonov in da to delo ni škodljivo splošnim državnim koristim. Kar je ustava za vso državo, to mora biti občinski zakon za občine.» Dr. Fux je nadalje predlagal v imenu županske zveze razne izpremembe zakonskega načrta. Poročilo je izzvalo pri vseh navzočih enodušno odobravanje. K poročilu so govorili vsi trije senatorji in oba narodna poslanca. Naglašali so, da je čim širša samouprava občin življenjskega pomena za našo državnost.

* **Poslanec Krejči med volilci.** Narodni poslanec g. Anton Krejči je predzadajo nedeljo zopet pohitel med volilce, da jim obrazloži današnje

jela materinske dolžnosti. Občina lahko zahteva, da jih izvršuješ, sicer bo oddala otroka v boljše oskrbo.

«Ali meniš?»

«Prav gotovo!»

Neža je bila vsa navezana na denar, zato se je bala. Hitro se je sporazumela s sosedo: «Kar tukaj naj ostane, sirota. Pazila bom, da se ji ne bo kaj žalega pripetilo.»

Gladež je bil oderuh prve vrste. «Krvavo morje!» je vzkliknil, ko mu je žena povedala nunenje sosedje Petrinke. «Otrok mora živeti tako dolgo, dokler bo občina plačevala...»

Sirota Polonica se je morala zahvaliti za svoje bedno življenje edino le razumni sosedji. Brez nje bi bila shirala v zaboju, tako pa se je zunaj v prirodi hitro opomogla. Začela se je opirati na nožice ter je kmalu shodila. Zrak in soluce sta delala čudeže na mladem telesu.

Vendar pa je bilo otroče sirota v pravem pomenu besede. Nihče ga ni prijazno dvignil, ko se je spotaknilo na dvorišču, nihče ni z njim pokramljal, ko je pričelo blebetati prve besede. Gladež je bil zgovoren samo enkrat v mesecu — takrat, ko je prejel preskrbnino. Denar je hitro posodil temu, kdor mu je dal visoke obresti. Za otroka je bilo škoda vsakega Leliča.

Dokler je bila pri hiši kaka stara cunja, toliko časa Polonica ni imela nove obleke. Neža je vedno našla kak oguljen predpasnik ali ponošeno krilo, katero je predelala za otroka. Čevljičkov

ali pokrivala deklica ni poznala. Hodila je bosa in gologlava tudi pozimi, ko je zmrzovalo.

Ko je dorasla za šolo, tedaj ji rednica ni hotela več popravljati svoje stare obleke. Krilo, umerjeno Neži, je bilo otroku preširoko ter se je vleklo za njim po tleh; njena jopica pa mu je segala čez kolena. Otroci so jo zaradi tega zasramovali. Revica jim je včasih komaj ubežala.

Veseljje do učenja je Gladež v otroku kmalu zatri. «Krvavo morje, kdo bo pa delal!» je pihal nad otrokom. «Šola ni za kmeta! Gospoda naj sedi pri knjigah, kmet pa se je rodil za delo. Vselej ji je pokazal sebe za zgled, češ: «Nikoli se nisem učil, pa sem se dovolj naučil.»

Revica je znala po končani šoli komaj nekoliko brati ni pisati. Toliko, kolikor se je naučila pri pouku; doma je morala delati od zore do mraka. Knjige ni smel videti Gladež v njeni roki. «Krvavo morje!» je robantil. «Nihče še ni bil sit od knjige!»

Ko je Polonica končala šolo, je morala prijeti za vsako delo. Gospodarju je bila za hlapca in gospodinjji za deklo. Gladež je bil z dekletom posebno trd, odkar mu občina ni več plačevala. To se je zgodilo, ko je deklica dopolnila 14. leto.

Deklica se je smilila sosedom. Svetovali so ji, naj si poišče drugega gospodarja. Bila je tiha in pridna, vsakdo bi jo bil vzal rad pod streho. Obetal so ji celo plačilo, medtem ko ni pri Gladežu ničesar zaslužila.

Dežec je hitro zaslužil, kaj se kuha za njegovim hrbtom. Kdo drugi bi se bil znosil nad

sosedi, on pa jim je pokazal prav prijazno lice. Tudi z dekletom je začel ljubeznivo ravhati. Nekoga dne ji je dejal takole.

«Polonica, kakor veš, ima Gladež na Vrhovju obilno premoženje...»

«Vem», mu je odvrnila. «Pa nimam nič od tega...»

«Kakor vidiš, nimam otrok, pa tudi ne sorodnikov, katerim bi zapustil svoje imetje...»

Dekle ni vedelo, zakaj ji zvičajnik vse to pripoveduje. Bila je še premlada, da bi se bila zanimala za domače razmere. Pač je že včasih čula sosedje, ki so ugibali, kdo bo pograbil.

Mož je je presenetil: «Deklica, tebi se ponuja velika sreča. Krvavo morje! Ali veš, kdo bo moj naslednik? Tisti, ki mi bo stregel na starost. Tebi je namenjeno vse moje premoženje.»

Na mah je pozabila Polonica vse, kar je prebela pri Gladežu na Vrhovju. Nekako sladko ji je postalo pri srcu. «Saj ni tak, kakor sem si mislila», je menila sama pri sebi. Glasno pa je dejala: «Stric, povejte mi, kaj naj storim, da bom vredna vaše objube.»

«Ostani pri hiši kot moja hčerka. Ne poslušaj tistih, ki ti kažejo po svetu. Delaj iz hvaležnosti, ker sem te redil tedaj, ko te ni nihče maral. Za vse, kar mi boš storila, te čaka povračilo. Dobila boš moje posestvo. Razen tega te bom še priporočil bratu, ki biva v Ameriki. Martin ni oženjen, denarja pa ima neki toliko, da lahko kupi in plača vse Vrhovje.»

(Dalje prihodnjic.)

politično stanje v državi in delo narodnega predstavništva in da čuje težnje in želje volilcev. Najprej je imel dobro obiskan shod v Makohal. Navzočnih je bilo okrog 200 poslušalcev in je bil ob koncu izvoljen pripravljalni odbor za ustanovitev krajevne organizacije vsedržavne stranke. Tudi shod v Studenicah pri Poljčanah je bil prav dobro obiskan. Popoldne se je vršil shod v sokolski dvorani v Poljčanah, ki mu je prisostvovalo do 150 oseb. Gosp. poslanec je v obširnem govoru tolmačil razne zakonske načrte, zlasti zakone o zaščiti kmeta, o občinah in o razsredičenju državne uprave. Omenjal je znižanje državnega proračuna ter govoril o naših neprijateljih, ki izpodkopujejo ugled države na znotraj in zunanaj. Dolžnik se je tudi navidezno padca dinarja, ki so ga v veliki meri povzročili brezvestni spekulanti. Poljčanski župan gospod Prešeren, ki je vodil zborovanje, se je gospodu poslancu ob tej priliki iskreno zahvalil, da je izposloval več vagonov turščice. Za gosp. poslanecem je izpogovoril še profesor g. Franc Škof iz Maribora in poudarjal, da more le složno in smiselno delo privedi do resničnega izboljšanja v državi. Po shodu je bil tudi v Poljčanah izvoljen pripravljalni odbor za ustanovitev krajevne sreske organizacije JRKD, katere ustanovni občni zbor je bil potem minulo nedeljo.

* **Pravoslavna cerkev se bo gradila v Mariboru.** Mestna občina je brezplačno odstopila mariborski pravoslavni cerkveni občini zemljišče (jugoslovenski park), kjer se bo gradila cerkev. Ta sklep mestne občine je odobrila tudi banska uprava in s tem je rešeno vprašanje, kje bo stala pravoslavna cerkev.

* **Pomoč za siromašno rudarsko deco.** Kakor lani so se tudi letos združila na skupnem sestanku 12. t. m. vsa dobrodelna društva Trboveljske doline, da pomagajo najbednejšim med bednimi. Pomagati pa hočejo v prvi vrsti šolski mladini z obleko in obutvijo, da bo lahko tudi v mrzlem zimskem času obiskovala šolo, kar je gotovo velikega pomena za njeno vzgojo. Obdaritev se bo vršila na rojstni dan Nj. Vel. kralja dne 17. decembra. Ker pa ta društva nimajo denarnih sredstev in so navezana le na dobrodelnost, se obračajo do javnosti, da jim priskoči na pomoč. Da je sila res velika, lahko spozna vsakdo, ki gleda dan za dnem mrke in obupane obraze staršev, ki ne vedo, kako naj oblečejo in obujejo svoje otroke za šolo, ker jim dohodki v sedanjem času ne zadostujejo niti za prehrano. Niso redki primeri, da hodijo otroci v ostrem mrazu bosí v šolo. Vsak najmanjši dar se hvaležno sprejme.

* **Vrhnika dobi davčno upravo.** Finančni minister je izdal odlok, po katerem se območje sreskega sodišča na Vrhniki izloči iz okoliša davčne uprave za Ljubljano-okolico ter se za ta okoliš ustanovi posebna davčna uprava s sedežem na Vrhniki s pogojem, da vrhniška občina dá na razpolago brezplačno potrebne uradne prostore in prevzame stroške za kurjavo, razsvetlavo in vzdrževanje prostorov.

* **Zvišanje prispevkov za nezgodno zavarovanje.** Minister za socialno politiko in narodno zdravje je izdal odlok o povišanju prispevkov za nezgodno zavarovanje. Prispevek se zviša za primer nezgode od 6 na 7 dinarjev za vsakih 100 dinarjev zavarovane mezde in vsak odstotek nevarnosti. To povišanje stopi v veljavo s 1. januarjem 1933.

«Franc Jožefova» grenčica odstranjuje motnje želodca, slabost in potrtost.

* **Nove cigarete.** V mostarski tobačni tovarni so te dni pričeli izdelovati nove vrste cigarete, ki pridejo v promet pod imenom «Ibar». Cena bo znašala 20 Din za 100 kosov, odnosno 1 Din za 5 kosov. V kratkem pridejo v promet tudi cigarete «Drava». Cena bo znašala 1 Din za 6 kosov, odnosno 15 Din za škatlico po 100 kosov.

* **Miklavžev kramarski in živinski sejem v Litiji** bo v ponedeljek 12. decembra.

* **Huda prometna nesreča.** Na banovinski cesti blizu Kamnice se je zgodila v nedeljo zvečer

huda nesreča. Neki osebni avtomobil, ki ga je vodil šofer L. A., je povozil 34letnega brusarja Valentina Voduška iz Viltuša. Vodušek se je v onem času vračal nekoliko pijan iz Kamnice proti domu ter je preslišal vsa znamenja, ki jih je dajal šofer. V trenutku, ko je bil avtomobil tik njega, se je opotekel pod kolesa, ki so mu zlomila levo nogo in roko. Dobil pa je nevarne poškodbe tudi na glavi.

* **Požar v Drolovki pri Kranju.** Pred dvema letoma poleti je bilo v okolici Kranja več požarov. Za požigalcem pa ni bilo nobenega sledu. Med drugimi je gorelo tudi pri Francetu Trilerju, po domače Povletu. Ogenj mu je uničil hišo in hlev. Z izplačilom zavarovalnine in s pomočjo sosedov in milodarov je takrat Triler obnovil poslopje. Postavil je lično novo hišo in hlev, obenem pa je takoj po požaru zavaroval stari skedenj, ki je bil že pri «Dunavu» zavarovan. V nedeljo zjutraj pa je Trilerjev pogorel še skedenj. Ker je bil lesen, je velik ogenj povzročal veliko nevarnost za sosednja poslopja. Triler je šel to jutro s svojo ženo Frančiško in z osemletno hčerko k maši v Kranj. Za ogenj je zvedel šele po maši. Baje je šel nato takoj na orožniško postajo v Kranju, kjer je popisal, kaj vse mu je pogorelo. Gasili so najprej sosedje, nato pa gasilci iz Strazišča in drugih obšavskih vasi, ki so sosednja poslopja rešili ognjene nevarnosti. Orožniki so Trilerja in njegovo ženo kot osumljena požiga zaprli. Preiskava bo pokazala, ali je sum upravičen.

Advokat
Stanko Pečar
obvešča cenjeno občinstvo, da je
otvoril advokatsko pisarno
v Novem mestu na Trgu Kraljeviča Petra, v hiši
trgovine Alfonz Oblak. 362

* **Električni tok je ubil kravo.** Posestnik Štefan Peršuh iz Preterja je poslal po gonjaču na živinski sejem v Ptuj tri krave, ki jih je hotel prodati. Ko je prispel gonjač do Ljutomerske ceste, je opazil, da so začele krave brcati in da mu je že padla ena mrtva na tla, medtem ko sta bili drugi dve v nezavesti, a sta čez čas prišli zopet k zavesti. Neki zlikovci so namreč vrgli na električni vod železno žico, kar je povzročilo pregorete žice, ki je padla na tla in tako povzročila nesrečo. Zadevo imajo v rokah orožniki.

* **Drevo ga je ubilo.** 55letni gozdni delavec Vinko Hribernik iz Braslovč je podiral v nekem gozdu pri Vranskem smrekova drevesa. Pri tem je zgrmelo podsekano drevo na Hribernika in ga zadelo s tako silo na glavo, da mu je počila lobanja. Hribernika so prepeljali v celjsko bolnišnico, kjer je podlegel hudim poškodbam.

* **Požar je uničil kmetijo.** Te dni je nenadno začelo goreti gospodarsko poslopje pri posestniku Martinu Rataju, po domače Pograbeju, na Stopčah. Ker je bilo poslopje s slamo krito, ga je ogenj s silno naglico objel docela. Komaj so rešili živino iz gorečega hleva in svinje iz poleg stoječega svinjaka. Zgorela sta mu vse žito in skoro vsa krma. Dokler niso prišli gasilci, so sosedje in drugi z veliko požrtvovalnostjo branili, da se ogenj ni razširil. Kako je ogenj nastal, ni znano.

* **V temi je omahnil v smrt.** Gradbena tvrdka inž. Dedeka, ki zida na oglu Bleiweisove in Celovške ceste v Ljubljani stavbo Delavskega doma, je v dveh dneh izgubila dva svoja pridna delavca. Predzadnji torek zvečer je umrl zadet od kapi v Petričevi gostilni na Tyrševi cesti tesar Jernej Hočevar, v sredo nato pa se je na stavbi smrtno ponesrečil 32letni tesar Ivan Grabnar. Padel je s stavbe na tla in obležal nezavesten. Prepeljali so ga v bolnišnico, kjer so zdravniki ugotovili, da si je pri padcu prebil lobanjo, a dobil je tudi hude notranje poškodbe, zlasti si je silno pretresel možgane. Zdravniki so se sicer trudili za mladega ponesrečenca, vendar je ostala vsaka pomoč zaman. Ponesrečenec zapušča vdovo z dvema mladoletnima otročičema.

* **Stiskalnica je zgorela.** Te dni je ponoči nastal požar v Jasterniku pri Štatenbergu. Zgorela

je do tal majhna zgradba s stiskalnico posestnika in župana Jožefa Dreva iz Kočne. Razen lepe stiskalnice je zgorelo tudi vse drugo, kar je bilo v zgradbici: vinogradniško orodje, škropilnica, kadi in drugo ter znaša po sodbi oškodovanca škoda 20.000 Din. Zgradbica je bila lesena in krita z opeko. Plamen jo je objel tako naglo, da ni bilo mogoče v temni noči ničesar rešiti. Oškodovani Dreva je mnenja, da mu je zgradbico zažgal kdo iz maščevalnosti. Govori pa se tudi, da so hodili vanjo ponoči neznan fantje kostanj peč in da je ogenj nastal iz neprevidnosti. Zgradbica je bila zavarovana za 10.000 Din.

* **Smrtna nesreča otroka.** Družino Vedlinovo na Ptujski gori je zadel hud udarec. Gospodinja Marija Vedlinova je zakurila v železni peči ter pustila 4letno hčerko Marico z drugimi majhnimi otroki v sobi, sama pa je šla v kuhinjo popravilnih. Marica je prišla medtem do žareče peči, kjer se ji je vnela obleka, da je bil otrok v trenutku ves v plamenih! Na obupne kričke otrok je takoj prihitela mati, ki se ji je nudil grozen prizor. Hitro je s pomočjo čevljarskega pomočnika Štefana Petrača strgala raz otroka obleko, vendar pa je bilo že prepozno, ker je deklica dobila smrtno opekline in je kljub takošnji zdravniški pomoči v hudih bolečinah naslednjega dne umrla.

* **Nočni požar v Ptujju.** V soboto ponoči okoli 22. ure je nenadno nastal na gospodarskem poslopiju posestnika Franca Mlakarja v Novi vasi pri Rogoznici ogenj. Ker se je poslopje, ki je imelo slamnato streho, držalo zidane stanovanjske hiše, ki je bila prav teko krita s slamo, je ogenj prešel tudi na to zgradbo. Ostalo je le golo zidovje. Prva je ogenj opazila užitkarica Marija Sitzenfrejeva, ki je takoj zbudila ostale domače, ki so urno začeli reševati živino in pohištvo. Na kraj požara je prihitelo ptujsko gasilno društvo, ki je z velikim naporom omejilo ogenj in obvarovalo sosednja poslopja nesreče. Škoda se ceni na 80.000 Din, a zavarovani sta bili obe poslopji samo za 30.000 Din. Žal pa zaduje premije Mlakarjevi niso plačali. Prav dva dni prej so prodali nekaj živine, da bi poravnali zavarovalnino, pa jih je nesreča prehitela. Poleg tega se jim je pa denar v znesku 1100 Din pri reševanju pohištva izgubil. Pozneje sta denar našla gasilca Schuster in Pogačnik v blatu že pomendan in izročila lastniku. Sumi se, da je bil ogenj podtaknjen in vrši ptujsko orožništvo stroge poizvedbe.

* **Hrbtenico si je zlomil.** Prav huda nesreča se je pripetila tudi v Smihelu pri Zuzemberku. Anton Blatnik, 33letni posestnikov sin, je šel sekati drva, nenadno mu je pa spodrsnilo in je tako nesrečno padel, da je nezavesten obležal. Domači so ga prenesli domov in prepeljali v ljubljansko bolnišnico, kjer so ugotovili, da si je nesrečni Blatnik zlomil hrbtnico.

* **Nad 100 vagonov žita je zgorelo.** V Bečkerekre je zgorelo veliko žitno skladišče s 50 vagoni turščice, 50 vagoni pšenice, z 2 vagonoma ječmena in s 3 vagoni otrobov. Škoda znaša nad 2 milijona dinarjev. Mislijo, da je bil ogenj podtaknjen.

* **Dobro toaletno milo** ne sme samo prijetno dišati, temveč mora po svojih sestavinah v medicinskem smislu delovati tudi očiščujoče na kožo. Samo tako more koristiti pri negovanju telesa. Prav zato so Fellerjeva Elsa-mila zdravja in lepote tako cenjena. Zavoj s 5 vrstami mila za 52 dinarjev brez nadaljnjih stroškov pri lekarnarju Evghenu V. Fellerju, Sturška Douja, Elsa-trg 360. (savska banovina).

* **Roparski napad ob belem dnevu.** Te dni dopoldne se je mudila soproga tovarnarja in lastnika pražarne «Adrie» g. Filipa Sibenika v pisarni podjetja v Rožni dolini pri Ljubljani. Bila je baš zaposlena pred odprto blagajno. Nenadno so se za njenim hrbtom neslišno odprla vrata in že je planil v pisarno gologlav mladenič, oblečen v rjav suknič in temnejše hlače, a brez telovnika. Gospa Nina se je komaj zavedla nepričakovane obiska, ko jo je neznanec že zagrabil z desnico za vrat, z levico pa medtem hitro segel v blagajno. Pričela se je borba. Sicer prestrašena,

a pogumna gospa ni odneha in je tiščala vrata blagajne, da bi jih zaprla. Pritisk za vratom je bil vedno hujši, tedaj pa je naenkrat gospa za trenutek popustila in zagrala z desnico steklenico, ki je bila v blagajni. Bliskovito jo je dvignila in treščila napadalca z vso silo po glavi. Kreпки udarec je očitno zadoščal, kajti ropar se je skremženega obraza urno zasukal in že tudi zbežal iz pisarne na prosto. Odnesele ni ničesar. Gospa je hitro sklicala sosedo, ki so pričeli napadalca zasledovati, vendar je ta že davno izginil. O napadu so Šibenikovi telefonično obvestili policijo, ki se sedaj trudi, da najde drznega roparja.

Pri prehlajenju, hripi, vnetju v vratu, oteklih mandeljnih, živčnih bolečinah, trganju v udih storite dobro, če poskrbite za vsakdanje izpraznenje črevesa s tem, da popijete pol čaše naravne «Franc Jožefove» grenčice. Po sodbah univerzitetnih klinik se odlikuje «Franc Jožefova» voda zaradi zanesljivega učinka in prijetne uporabe. «Franc Jožefova» grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in spedijskih trgovinah.

*** Hude posledice pastirske nagajivosti.** Ko so se predzadnje nedeljo vračali z gasilskega občnega zbora v St. Janžu na Vinski gori odposlanci ostalih gasilskih društev Šaleške doline z vozom proti Velenju, se jim je pripetila med potjo huda nezgoda. Fantiči, ki so pasli blizu ceste, so si izmislili, da bi kazalo konje, vprežene v vračajoči se gasilski voz, malo podražiti. S snopi goreče slame so čakali v občestnem jarku in ko je voz privozil do nepridipravov, so goreče snope vrgli pred konje. Živali so splašene zdirjale, pri čemer se je voz s potniki vred prevrnil. Pri padcu sta se huje poškodovala dva potnika, medtem ko so ostali dobili le manjše poškodbe. Krojaški mojster G. Matevž Tajnšek iz Velenja si je pri padcu zlomil levo ključnico in obratovodja strojnega oddelka pri premogovniku g. Mertin Sovinek je dobil na glavi veliko rano.

*** Brezsrčna mati.** Pred mesecem je našel viničar Štravs iz Dobrenja v svojem gozdu pri Šent Ilju v Slovenskih goricah napol mrtvega, pol-drugo leto starega dečka, ki ga je odložila tamkaj neka mlajša, slabotna ženska, ki se je tiste dni potikala v tamkajšnji okolici. Štravs je otroka vzel domov, zadevo pa prijavil orožnikom. Orožniki so po celomesečnem vsestranskem poizvedovanju vendarle ugotovili istovetnost brezsrčne matere in jo aretirali v osebi 28letne služkinje Katarine Galovičeve iz savske banovine, ki je bila uslužbena kot dekla pri nekem posestniku v Koških.

*** Vlom v župnišče v Žalci.** V nedeljo je imelo župnišče v Zalci neljub obisk. Zjutraj med prvo mašo, ko je vladala še trdna tema in ko je bil župnik pri opravi v cerkvi, je izrabil ugodno priliko neznan tat ter se prikradel v župnikovo delovno sobo. Iz nezaprtega predala pisalne mize je odnesel 1500 Din in zavojček cigar. Kakor kaže, se je tatu hudo mudilo, ker je vzel le to, kar mu je v prvem trenutku prišlo v roke. Če bi odprl še naslednji predal iste pisalne mize, bi bil njegov plen mnogo večji, zakaj v tem predalu je bila večja vsota. O vlomu je bila obveščena orožniška postaja v Višnji gori, ki se je pod vodstvom agilnega in iznajdljivega komandirja g. Kovačiča takoj napotila na delo. Ugotovilo se je, da je drzni vlomilec pristavil k hiši lestvo in splezal do stranišnega okna, ki ga je razbil in tako zlezal v notranjost. Po isti poti se je tat zopet vrnil na prosto. Storičca še niso našli.

*** Smrtni strel z lovsko puško.** V nedeljo ponoči je prišlo nekaj fantov iz Breznice pri Ormožu v pol ure oddaljeno vas Prerad v občini Polancih. Tu so se ustavili pred hišo malega posestnika Kandriča. Kandričevi so praznovali neko domačo slavo ter je zaradi tega sin Ignac povabil fante v hišo na kozarec vina. Eden fantov pa ga je brez vsakega povoda udaril za uho, da je padel po tleh. Ko je Ignacev oče Fran Kandrič slišal zunaj prepir in razgrajanje, je vzel lovsko puško ter se

postavil pred hišo, da pozove fante, naj mirujejo. Komaj pa je izpregovoril, so ga že napadli, mu odvzeli puško ter ga začeli pretepati. Ko je medtem prišel Ignac Kandrič k sebi ter videl očeta v nevarnosti, je stekel v hišo ter vzel drugo lovsko puško, jo nabil in skočil spet ven ter fante ponovno pozval, naj dajo mir. Ker tudi to ni pomagalo, je ustrelil dvakrat v skupino ter smrtno zadel 22letnega hlapca Franca Emeršiča, ki je klečal na njegovem očetu. Franc Emeršič se je takoj mrtev zgrudil na tla. Nekaj fantov se je tedaj razbežalo, drugi so pa navalili na Ignaca, ki se je obupno branil ter končno vendar le zbežal v noč. Mrtvega Emeršiča so prenesli v mrtvašnico, kjer si je njegovo truplo ogledala sodna komisija. Kandričevega očeta pa so odpravili v ptujsko bolnišnico, ker je dobil hude poškodbe po vsem telesu. Ignac Kandrič je, kakor pravijo ljudje, izvršil dejanje v silobranu in se je tudi že sam prijavil sodišču.

*** Nesrečna mlada mati.** Nedavno je prejela mariborska mestna policija od orožniške postaje v Rogaški Slatini obvestilo, da je pobegnila najbrže v Maribor 17letna šivilja Rozika iz okolice Šmarja pri Jelšah, ki je osumljena detomora. Policija je Roziko našla pri neki njeni prijateljici. Pri zaslišanju je mladenka jokaje izpovedala svojo žalostno usodo. Že nad leto dni je imela ljubezensko razmerje z 20letnim posestnikovim sinom Jurijem iz sosednje vasi, ki ji je bil obljubil zakon. Njuna ljubezen ni ostala brez posledic in neizkušena deklica je v noči med 3. in 4. oktobrom na domačem stranišču porodila živvega otroka, ki ga je pa v zmedenosti kar pustila tam. Šele zjutraj se je zavedla svojega dejanja in je našla otroka že mrtvega. Ne da bi komu kaj povedala, je otroka zakopala na domačem vrtu. Vsa zadeva, pravi ona, bi se lahko pravočasno v redu izvršila, če je ne bi fant takoj, ko mu je razodela, da je v blagoslovljenem stanju, pričel zamenjati, dokler je ni popolnoma zapustil. V svoji neizkušeni in trpljenju se niti ni zavedala hudih posledic, ki jih je povzročila s tem, da je novorojenčka kar pustila na mestu.

*** Zopet dva ponarejevalca kovancev.** V petek so v St. Vidu nad Ljubljano aretirali dva mlada delavca, ki sta se na precej preprost način lotila ponarejanja dvajsetdinarskih kovancev. To sta Ivan M., 24letni brezposelni delavec z Goriškega doma, in pa Ivan R., mizarški delavec iz Vižmarjev. V četrtek je v Kremžarjevi strojni delavnici v St. Vidu kupil Ivan R. 70 dkg trdega svinca. Druge priprave sta že imela in v petek dopoldne je Ivan R. prišel v Cirmanovo trgovino, kupil nekaj malega in plačal z dvajsetakom. Gospe Cirmanovi se ni videl kovanec nič sumljiv in ga je brez pomisleka vrgla v predal med srebrni drobiž. Ko pa je malo pozneje preštevala denar, se ji je eden dvajsetakov nekam čudno zasvetil; pogledala ga je bliže in s strahom opazila, da ne more biti pravi. Brez odloga je stopila k orožnikom in sled je bila tako pri roki. Orožniki so prijeli Ivana R., ga zaslišali in ga nato, kar je izpovedal, kar pridržali. Dva orožnika sta stopila na njegov dom in zaslišala ženo. Ko sta se vračala iz hiše, sta srečala na dvorišču Ivana M. in stopila nazaj za njim. Zaslišala sta ga in ko sta ga preiskala, sta našla pri njem še en dvajsetak, dva pa je bil v veži iz previdnosti in strahu skrivaj odložil na neko vrečo. Tako sta oba nerodna ponarejevalca prišla pravici v roke in z njima vred so orožniki izsledili tudi vsa njuna produkcijska sredstva: še neporabljene sirovine, pokrov od škatle za globin, kos sveče in originalni, pošteni, v državni kovnici umiti srebrni dvajsetak, ki jima je služil za model in nekaj ponarejenih dvajsetakov. Vsega skupaj sta pridela menda samo pet kovancev. Eden izmed njih, tisti, ki sta ga v Cirmanovi trgovini potem spravila v denar, se jima je prav posrečil, ostalim pa se je poznalo, da njih produkcija ni mogla biti na tehničnem višku.

*** Zlorabe pri beračenju v Ljubljani.** Prebivalstvo v Ljubljani siromake rado podpira. Zaradi izrednih gospodarskih razmer pa se je beračenje

zelo razpaslo, kar meščanstvo že hudo občuti, a tudi to breme bi občinstvo morebiti še preneslo, ako bi mnogi prosilci ne zlorabljali dobrosrčnosti. Dogodili so se namreč v zadnjem času številni obžalovanja vredni primeri, da so prosilci izvalili pod pretvezo brezposelnosti podpore, s katerimi so si namesto hrane kupili pijače. Mnogi berači odklanjajo kruh, a drugi spet delo, ki se jim ponuja. Naravno je, da se morajo take zlorabe že v kali zatreti, pri čemer pa je neizogibno potrebno, da gre prebivalstvo oblastvom na roko! Zahtevajte od vsakogar, ki prosi za podporo, da se vam izkaže z delavsko knjizico, iz katere morete ugotoviti, kam je pristojen, ali je brezposeln ali pa stanuje v Ljubljani. Onega, ki se ne more izkazati, napotite kratkoma na mestni socialno-politični urad v Mestni dom, kjer se bo vprašanje njegove nezaposlenosti temeljito razčistilo.

*** Domžalski vlomilci prijeti.** Pred dnevi so neznanzi vlomilci vdrli v tobakarno Ivana Japlja v Domžalah in jo izropali. Za tatovi ni bilo nobene sledi. Zdaj pa je ljubljanska policija izvedela, da trije sumljivci razpečavajo po Ljubljani tobak, cigare in cigarete, do katerih niso mogli priti na pošten način. Policija je tri sumljivce, 41letnega Mihaela Pogačnika iz Selc, 33letnega delavca Vincenca Friškoveca iz Mengša in 31letnega Franca Zupana, doma iz Radomlja, prijela in zaslišala. Pri njih je zaplenila še nekaj tobaka, našla pa je tudi ukradeno uro, tako da se je izkazalo, da morajo biti ti trije nedvomno v zvezi z vlomom v Domžalah. Policija je mnenja, da Friškovec in Zupan nista vlomila v Domžalah, temveč da sta zgolj razpečavala ukradeni tobak, ki jima ga je dal Pogačnik, o katerem sodijo, da je sam vlomil v Domžalah.

*** Umor zaradi starega sovraštva.** Obmejno ljudstvo pri Ložu je močno razburil žalosten dogodek, ki se je primeril na italijansko-jugoslovenski meji. Žrtev umora je postal obmejni vojak graničar pri izvrševanju svojega težkega poklica. Na vrhu Lačniku stoji stražnica, v kateri prebivajo oddelki vojakov obmejne čete, ki stražijo državno mejo. Med njimi je služil kadrovski rok Vasiljko Novković iz Leskovca v Srbiji, poročen in oče enega otroka. Bil je pri tovariših priljubljen in znan kot izvrsten družabnik. Le z Jankom Černikom iz Varaždina, ki je prav tako služil kadrovski rok v sosednji obmejni postaji na vrhu Stanovnika, sta si bila močno nasprotna še izza časa, ko sta nekje v Srbiji skupno delala v rudniku. V soboto je prišel Černik na svojem službenem obhodu na Lačnik. Vedel je, da je tam njegov smrtni sovražnik in odločil se je za umor. Usoda je pač hotela, da se je Novković baš odpravil ogledovat mejo. Ko je bil oddaljen nekaj korakov od stražnice, ga je zagledal Černik, ki je takoj snel puško z rame, nameril na Vasiljka Novkovića in sprožil iz neposredne bližine. Krogla je ranila pljučno žilo odvodnico, šla pod srce in nekje na hrbtu izstopila. Po nekaj korakih se je Vasiljko že opotekel in nato izdihnil. Ko so ostali vojaki, ki so se mudili v stražnici, čuli strel, so takoj vsi pritekli na kraj dogodka, kjer se jim je nudil strašen prizor. Černika so razorožili, ga vklenili ter zaprli v stražnico, nato pa odgnali v Zagreb.

*** Tihotapec ustreljen na begu.** Pred mesecem je bil v sektorju meje pri Kopicnici ustreljen Ivan Muškát, ki je prekoratil državno mejo in se ni hotel na poziv ustaviti. Slična usoda je doletela v soboto zvečer nekega tihotapecave, ki je hotel pod okriljem noči okrog 20. ure v sektorju pri Novi Oselici z italijanske strani na naše ozemlje. Graničar ga je pozval, naj stoji, neznanec se klicu ni odzval, temveč je bežal v svojo nesrečo naprej. Vojak je streljal in smrtno zadel v hrbet se je tihotapec zgrudil na tla. Pri sebi ni mel nikakih listin. Domačin ni. Baje je doma iz Šentviške gore, star pa je okrog 22 do 24 let.

*** Zlobnost.** Letos pomladi so bila polomljena ob cesti od Turnišča do Jurovcev mlada sadna drevca. Okrajni cestni odbor je posadil nova drevca, ki jih je pa sedaj zlobna roka zopet delno

porezala, delno pa izruvala. Škoda je ogromna, ker je uničenih še več drevesc kakor pomladi. Oblastva so odredila strogo preiskavo.

*** Poškodbam s sablo je podlegel.** Dne 1. t. m. je bil napaden s sablo posestniški sin Josip Horvat iz Levajncev, ki je zdaj hudim poškodbam podlegel. Napadalec, 19letni posestniški sin Srečko Koser, ki je znan pretepač, še ni aretiran.

*** Zanimiva vinska pravda.** Pred kazenskim sodnikom okrajnega sodišča v Ljubljani se je že drugič vršila razprava proti gostilničarju S. M., ki je bil ovaden državnemu tožilstvu, da je spravil v promet šmarnico. Gostilničar je že na prvi razpravi v svojo obrambo navajal, da je kupil od lastnice nekega vinograda v Zbelovem na Štajerskem po ustmenem dogovoru le rizling, burgundec in silvanec. Ko je kupljeno vino vkletil, ga ni pokušal in ni vedel, da je v enem sodu šmarnica. Na razpravi je pričal gđ. Kadunčeva pojasnila zadevo in omenila, da gostilničar ni pokušal vina, ker vina sploh ne pije, in da vino iz dotičnega sode sploh ni bilo spravljeno v promet. Sodnik je gostilničarja oprostil od obtožbe. Proti prodajalki vina se bo najbrž uvedlo kazensko postopanje.

PREKMURSKI GLASNIK

Prekmurska vlomilska družba pod ključem. Orožništvu se je posrečilo izslediti predrzne vlomilce, ki so pred dnevi vlomili v Rosenbergovo trgovino v Rogaševcih, kjer so pa bili pregnani, in v Cipotovo trgovino v Gornji Lendavi, kjer so odnesli različnega blaga v skupni vrednosti preko 10.000 Din. Pravilna je bila domneva, da so bile pri obeh vloh in iste osebe. Vse zasledovanje je vodil orožniški poročnik Koprivica. Ujeli so sedemčlansko družbo cigánov iz Vadarev in Pertoča, ki so vlome že tudi v celoti priznali. Ves plen so shranili pri neki ženski v Fokovcih. Izsleditev zločincev je bila zelo težavna, zato velja našim varnostnim organom vse priznanje. Že samo dejstvo, da so bile nekatere orožniške postaje do 77 ur v službi, pričča dovolj jasno o velikem trudu. Prebivalstvo je z največjim zadoščanjem vzelo na znanje aretacijo nevarne vlomilske družbe.

IZ POPOTNIKOVE TORBE

VARUJTE SE SEJMSKIH TATOV!

Dolenjsko, novembra.

V zadnjem času se je prigodilo več primerov tatvine na sejmi v Karlovcu. Kaže, da tam sejmski tatovi prav prežijo na Kranjce. Mislijo si: če Kranjca okradem, sem bolj varen, ker Kranjec je daleč doma in me ne bo zasledoval. Znano je, da se je to dogajalo že pred vojno, ko so se tatovi zanašali na različnost zakonov. Ta miselnost se je ohranila do današnjega dne.

Naj povemo en zgled za svarilo drugim. Dva dolenjska mala posestnika, ki sta imela nesrečo, da so jima poginile svinje, ki sta jih bila kupila pomladi v Ljubljani, sta odšla v Karlovac, da tam kupita že nekoliko odrasle živali, da bi imeli družini ob božiču vsaj skromne koline. Na sejmu v Karlovcu sta si ogledovala blago. Kmalu sta se jima pridružila dva mešetarja, ki sta se delala zelo prijazna, češ, Kranjci so dobri ljudje in jim je treba prijateljsko pomagati, da kupijo dobro in zdravo živino.

Kdo ne bi sprejel tako prijateljsko ponujene roke. Mešetarja sta spremila naša kupca k nekemu kmetu, ki je prodajal celo čredo svinj. Začelo se je običajno glihanje in naposled so se pogodili za štiri prasce; bogatejši posestnik je vzel tri, ubožnejši enega za 350 Din.

Žival ubožnejšega posestnika je bilo treba spraviti na postajo. Prvi posestnik je odšel, da kupi v kaki trgovini zabo, drugi je ostal pri svinjah. Mešetarja sta bila takoj pripravljena, da spravita žival za majhen denar na kolodvor, češ, da naj posestnik kar gre na postajo in da bosta že prišla za njim. Posestnik je gospodarju plačal

in šel počasi proti postaji, kjer pa je zaman čakal svojega mešetarja, ki bi moral priti z živaljo za njim. Drugi s tremi svinjami je prišel.

V našem Dolenjcu se je vzbudil sum. Hitel je nazaj v mesto, a mešetarja ni dobil več. Začel se je lov za tatom. Policija je menila: «Pa to je znan lopov.» Lahko bi ga bili ujeli, če bi se bili zganili. Zahtevali so 70 Din od kmeta, češ, da bodo telefonirali orožništvu. «Še bolje je, če greste z avtom za njim», so mu naposled dejali. Kmet je žrtvoval še 140 Din za avto, dospel v tatovo domačo vas, a tat je že izginil.

Tako je bil naš kmet ob denar in ob svinjo. Zraven je imel stroške z avtom in se je šele drugega dne vrnil. Kaj pomeni 500 Din danes na kmetih, ve vsakdo, ki pozna razmere.

To povemo za zgled, da se bodo naši ljudje varovali in ne zaupali nikomur, kadar se napotijo na tuje sejme.

PONAREJALCI STOTAKOV IN TISOČAKOV NA ZATOŽNI KLOPI.

Ljubljana, novembra.

Minulo soboto so se zagovarjali pred senatom v Ljubljani ponarejalci denarja Ivan Selan ter nekaj njegovih tovarišev. V dobrem spominu je je še, da se je Selan že 1. 1928. napotil na krivo pot ponarejanja bankovcev in se je moral takrat zagovarjati pred poroto, ki ga pa je oprostila. Pozneje je bil celo sprejet kot spreten risar v državno službo pri zavodu za izdelovanje zemljevidov. Tam ga pa ni veselilo in je po nekaj mesecih spet odšel domov, kjer ima posestvo v izmeri 19 hektarov. Komaj je prišel domov, že so prihajali iz raznih krajev Slovenije, Hrvaške in Srbije različni nepridipravi, ki bi radi hitro obogateli, in so nagovarjali Selana, naj jim napravi denarja. Selan pa je vse takšne ponudbe odbijal. Pečal se je z risanjem različnih načrtov, zato ga je prosilo gasilsko društvo v Cerkljem pri Kranju, naj mu napravi za tombolo srečke, ki naj bi bile podobne stotakom. Selan je srečke v resnici izdelal, seveda precej različno od pravih bankovcev, da se je že na prvi pogled lahko razločilo, da ne gre za ponarejen denar. To okolnost so izkoristili trije pohlepneži, in sicer mlinar Avgust Dolinar, njegov brat Ivan in Edvard Vidergar, kmet iz Litije pri Moravčah. Stopili so s Selanom v zvezo in se mu predstavili kot odposlanci litijskega gasilskega društva ter ga prosili, naj izdela za gasilsko tombolo srečke v obliki stotakov in tisočakov, ki naj bodo opremljeni tudi z vodnim tiskom, pač pa naj ne bo nič številka na njih. Selan je menda res verjel trojci, da gre za srečke, pozneje pa se je začel bati, da bi se te tako zvane srečke ne začele razpečavati, vendar pa ga je strast ponarejanja denarja držala tako v krepeljih, da ni mogel več nazaj.

Pri obravnavi se je Selan spretno zagovarjal, vendar pa se je zapletel v protislovja v nekaterih točkah, zlasti so mu sodniki šteli v zlo, da je kot župan in razumen človek opustil prijavo zlikovcev, ko je že vedel, da to niso nikakšni litijski gasilci, saj je bil enkrat celo na domu pri Avgustu Dolinarju na Gori pri Vačah. Istočasno z njim se je zagovarjal zaradi istega zločina pred sodniki Andrej Gruđen, mlinar iz Spodnjega Brdnika, občina Cerklje na Gorenjskem. On je nagovarjal Selana, naj ga pouči, kako se denar dela, in si je kupil tudi že razmnoževalni aparat. Poleg teh so se morali zagovarjati še nekateri razpečevalci ponarejenega denarja. Tako žena Andreja Grudna Olga, posestnik iz Slivne pri Vačah Jakob Urbanija, mlinar iz Stoba pri Domžalah France Šporer, 36letni strojevodja iz Zagorja ob Savi Matevž Dragar, posestnik iz Kotedreža pri Litiji Jakob Sotenšek, posestnikov sin Franc Z. iz Hlačnice in posestnikova hči z Gore pri Vačah Angela Dolinarjeva.

Obsojeni so bili: Ivan Selan na 14 mesecev robije, Andrej Gruđen na 1 leto strogega zapora, njegova žena Olga na 4 mesece strogega zapora pogojno za 3 leta, France Šporer na 10 mesecev strogega zapora, Avgust Dolinar na 2 leti robije, Ivan Dolinar na 2 leti in 3 mesece robije, France

Vidergar na 18 mesecev robije, Jakob Urbanija na 5 mesecev strogega zapora, Angela Dolinarjeva na 4 mesece strogega zapora. Oproščeni so pa bili: France Z., Matevž Dragar in Jakob Sotenšek.

Zanimivo je, da so kupili Dolinarjevi predniki lepo, graščini podobno posestvo na Gori pri Vačah na dražbi za največjim slovenskim ponarejalcem denarja, znanim Prelesnikom, ki je tako dobro ponarejal denar, da še sama državna blagajna ni mogla ločiti njegovih izdelkov od lastnih. Prelesnik je bil znan zlasti po Notranjskem in Dolenjskem in kdor je naglo obogatel, so ljudje o njem govorili: Prelesnik mu ga je naredil! Bil je je pa tudi zelo radodaren. Če je lačen in žejen prišel do kakega kmetiča in če ga je ta pogostil, mu je potem navadno pod krožnikom pustil kak stotak. Ne želimo nadarjenemu Selanu, da bi končal tako kot Prelesnik. Tudi njegov zagovornik je poudarjal, da nadarjenega Ivana Selana še ne smemo spravljati na isto stopnjo s Prelesnikom, ki je prav žalostno končal v ječi na ljubljanskem gradu.

NOVICE Z MURSKEGA POLJA.

Križevci, novembra.

Pri nas snujemo strelsko družino in v nedeljo 20 t. m. se je vršil prvi sestanek, ki se ga je udeležilo lepo število fantov in mož. Sestanek je vodil šolski upravitelj g. Belec, ki vodi priprave. Število članov je do danes 67. Na sestanku se je sklenilo, da bo 4. decembra ob 9. ustanovni občini zbor, na katerega so povabljeni predstavniki oblastev in zastopniki oblastnega odbora. Ta strelska družina bo med prvimi v našem srezu, v samih Križevcih pa ena najmočnejših organizacij.

Kmetijska nadaljevalna šola je 4. t. m. pričela redni pouk. Šolo obiskuje 27 kmečkih fantov, ki z veseljem prihajajo v šolo. V nedeljo 20. t. m. je šola napravila prvi poučni izlet h Kapeli v banovinsko drevesnico in trtnico. Drugi poučni izlet bo v kratkem. S tem se je pričela neka večja živahnost v šoli, ker si fantje tudi praktično ogledujejo vzorna posestva.

Podružnica Čebelarkega društva je sklenila prirediti ples dne 7. januarja pri g. Jurešu, da se s tem denarno opomore. Znano je, da je nanovo oživela, ni pa našla nobenih sredstev in ne inventarja. Prijatelji, ki ljubite prijetno zabavo, vabljeni!

GIBANJE JRKD V ŠMARSKEM SREZU.

Šmarje pri Jelšah, novembra.

Narodni poslanec g. Vekoslav Špindler je v zadnjem času imel naslednja zborovanja v svojem srezu:

Dne 13. novembra zjutraj po maši se je vršilo zborovanje v Dobju pri Planini. Zborovalci obojega spola so napolnili največji šolski razred in z zanimanjem sledili poročilu poslanca o važnih dnevnih, političnih in zlasti gospodarskih vprašanjih. Predvsem jih je zanimalo vprašanje ureditve kmečkih dolgov in denarnih prilik v državi.

Tistega dne se je od pol 10. do 14. vršila v Šmarju seja širšega sreskega odbora JRKD, na katero so bili vabljeni tudi zastopniki občin in korporacij. Seje se je udeležilo nad 60 oseb. Vršila se je obširna razprava zlasti o zakonskih načrtih glede ureditve kmečkih dolgov in o občinah. Sprejeti so bili v tem pogledu po poročilih narodnega poslanca razni sklepi.

Dne 20. novembra zjutraj po maši je zboroval narodni poslanec g. Špindler pri Sv. Roku ob Sotli. V tamošnji šoli se je zbralo lepo število mož in mladeničev in tudi nekaj žensk. Prebivalstvo občine Sv. Roka je zaradi skoro popolnega počivanja v industriji brusnih kamnov silno obubožalo. Zato je zborovalce zlasti zanimalo vprašanje prehrane čez zimo in to tem bolj, ker je bil kraj tudi hudo prizadet po letošnji suši. G. poslanec je zagotovil, da se bo s poklicanih strani storilo vse potrebno za prehrano naroda.

V nedeljo 27. novembra se je vršilo pod vodstvom predsednika krajevnega odbora JRKD veliko zborovanje pri g. Kranerju pri S. v. Petru pod Sv. Gorami. Narodni poslanec g. Spindler je v izčrpnem poročilu orisal današnje politične in gospodarske prilike in zadevno deo narodne skupščine za ublaženje posledic hude svetovne krize. Pozival je narod k vztrajnosti, k zaupanju v samega sebe in k veri v boljšo bodočnost. Popoldne se je v šoli v Podstredi zbralo nad 100 zborovalcev, moških in žensk, odraslih in mladine, ki so prav tako z zanimanjem poslušali poročilo g. poslanca. Na obeh zborovanjih je govoril ter pozival kmečko ljudstvo k samozavesti in kmečko mladino k delovanju v prosvetnih organizacijah g. Ivan Kronovšek, predsednik Zveze kmečkih fantov in deklet. Zborovalci so povsod vzeli poročila obeh gubernikov z odobravanjem na znanje.

NAŠI NA TUJEM

Ameriške novice. V Milwaukeeju kandidirata dva naša rojaka za državno legislaturo: Janez Ermenč, ki je že doslej bil član državne zakonodaje, in Franc Puncer. Rojak Anton Hočevar v Bridgeportu pa kandidira za okrajnega komisarja v okraju Belmontu. — Življenje si je končal rojak 23letni Anton Kraus v Pualupu. Ko je bila njegova žena odsotna, se je v drvarnici obesil. Rajnki je bil že dolgo bolan. Zapušča ženo in dva mladoletna otroka. Doma je bil iz Goruje vasi pri Mokronogu. — Avto je do mrtvega povozil 23letno Katarino Božičevo v Buffalu. Doma je bila iz Božjakovega pri Metliki, kjer zapušča starše, v Ameriki pa moža in dve hčerki. — V Milwaukeeju je preminil 77letni Janez Kralj, po rodu iz Grmovelj pri Novem mestu.

ŽENSKI VESTNIK

Praktični nasveti

Ravnanje s čevlji. Kako ohranimo čevlje in druge usnjene predmete mehke in prožne. Iz enakih delov loja, voska, ricinovega olja in trana ter nekaj vode skuhamo mešanico. Kuhamo jo toliko časa, da se vse prav dobro stopi in spoji. Če je zmes, ko se shladi, pretrda, jo skuhamo še enkrat in dodamo nekaj olja. To mažo uporabljamo za čevlje, usnjene kovčge, jermena itd.

Kit za pode. Naredimo zmes iz dobrega žganega mavca in iz vode, ki se odcedi v pivovarnah od ječmena. Po potrebi, t. j. barvi poda primerno, dodamo nekaj barve. Potem zamažemo s tem špranje in razpoke na tleh. Mešanico dobro natlačimo in gladko zadelamo, ker se hitro posuši. Naredimo pa le toliko mešanice, kolikor je potrebujemo naenkrat. Shraniti se ne dá, ker se strdi.

Žaltavo sirovo maslo lahko spet osvežimo na ta način, da ga polijemo z mlekom, ki nam ostane, če sami naredimo sirovo maslo. Žaltavo maslo dobro pretlačimo in mešamo v tem mleku in tako maslo nanovo predelamo. Ako pa dodamo še malo soli, se maslu žaltavost sploh več ne pozna.

Zlat in srebrn nakit osnažimo najprej s salmijakom, ki umazanost takoj odloči, potem ga umijemo z mlačno vodo in posušimo v vročem oblanju. Končno pa osnažimo nakit še s prav fino ščetko. Paziti pa je treba, da previdno ravnamo, da kaj ne pokvarimo.

Lesene žaluzije izprašimo s čopičem ali primerno ščetjo, potem jih umijemo z mlačno vodo, ko se posušijo, jih namažemo s petrolejem.

Za kuhinjo

Zolea od gosi. Vso drobnjad od gosi, kakor vrat brez kože, krila itd., zraven eno telečjo nogo, malo popra, soli, limonove lupinice, malo nareza-

ne čebule in zelenjavo kuhaj v vodi. Ko je meso kuhano, prideni dve žlici kisa. Ko se malo shladi, poberi meso in zelenjavo na krožnik. Juho pa še malo pokuhaj in ji prideni od dveh jajc lupini, ker napravi jajčna lupina juho čisto. Sedaj meso oberi od kosti, ga zreži in zloži v skledo. Prav tako zreži zelenjavo in jo naloži okoli mesa. Ko se je juha malo pokuhala in nekoliko shladila, jo previdno ulij na meso. Skledo postavi na mrzlo, da se žolca strdi. Strjeno žolco drugi dan prevrni na krožnik okoli žolce naloži v trdo kuhanih in razrezanih jajc, kislih kumaric, kuhano peso in če hočeš, še solato in drugo.

Ponarejen korenček. Skuhaj krompir v obličah. Še toplega olup in pretlači skozi sito na desko. Potresi po krompirju približno 5 dek moke, 3 deke sirovega masla, 2 jajci in po potrebi soli. Vse to umesi v testo. Umešeno testo zvaljaj z roko v dolg svaljek; ta svaljek razreži in iz razrezanih kosov oblikuj majhne korenčke. Korenčke potem povaljaj v raztepenem jajcu, in nato še v drobtinah, potem pa korenčke ocvrni na vroči masti. Ocvrtim korenčkom vtakni na debelejši konec vejico zelenega peteršilja. Tako pripravljen korenček je zelo dober k divjačini, kot dodatek k prikuhi, ali pa kot samostojna jed s solato. Je pa tudi za cko, posebno če imaš goste, je lepo pripravljena jed in tudi okusna.

Ocvrti cmoki z gnjatjo. Dve žlici moke prepraži na koščku sirovega masla, potem zalij z malo mleka, da dobiš prav gosto omako. Tej omaki primešaj kuhane sesekljanje gnjati, dve v trdo kuhani in na kocke zrezani jajci; po potrebi osoli, zmešaj. Oblikuj iz te zmesi majhne cmocke, jih povaljaj v raztepenem jajcu in drobtinah, nato jih pa na masti ocvrni.

Listn'ca uredništva

Gradec pri Litiji. Tak kliše stane najmanj 150 Din. Če je večji, še več. Objavljamo samo zanimive slike.

ZANIMIVOSTI

× **Pivo za božič v Ameriki.** Vse kaže, da bo letos o božiču v Ameriki dovoljeno točenje piva. Vodja mokrih republikancev Briten je o tem razpravljaval s Hooverom, ki se baje ne bo poslužil pravice protestiranja, kadar pride vprašanje na dnevni red. Vendar bo za pivo določena najvišja alkoholna mera, in sicer 3-46 odstotka.

× **Ponarejanje metuljev.** Ljudje zbirajo vse mogoče. Vse se dá seveda tudi ponarediti. Težko pa človek verjame, da se ponarejajo tudi metulji in da je bila za to ustanovljena cela industrija v Parizu. Ponarejen metulj mora biti pa tako dobro izdelan, da ga ne spozna ni najprevidnejši zbiralec metuljev. V ta namen je treba kupiti nekaj pravih metuljev, seveda redke vrste, ki so zelo dragi in jih že zato hranijo v dobro zaprtih prostorih, kolikor jih umetnik ne rabi pri svojem delu. Navadnim metuljem se vzamejo krila in se prikože tako, da so podobna krilom redkih metuljev. Včasih uporabljajo cela krila, včasih je pa ponarejeno krilo sestavljeno iz manjših kril, toda pri tem je treba paziti, da se drobne žilice ponarejenega metulja točno ujema z žilicami vzorca.

× **Španski brezverci.** Madridski list «Ahora» priobčuje zgodbo, ki se je pripetila v vasi Abejara v Španiji. Vsi vaščani trdijo, da so brezverci. Brezverstvo je namreč postalo v Španiji kar naenkrat moderno. Zato se vsaj na zunanji prištevali med brezverce tudi kmetje. Prebivalci vasi Abejara so šli tako daleč, da je župan na njihovo zahtevo prepovedal duhovniku izpovedati in obhajati nekega kmeta, ki je ležal na smrtni postelji. Kmet je umrl brez zadnjih tolažil. Na zadnji poti so spremili soseda vsi vaščani, le duhovnika niso pripustili k pogrebu. Po pogrebu so odšli kmetje k vdovi (na Španskem ženske ne hodijo na pogrebe) in ji sporočili, da so kot pravi brezverci pokopali njenega moža

brez duhovnika. Žena je bila s tem zadovoljna, zadovoljni so bili seveda tudi kmetje. Pred odhodom se je pa župan odkril, rekoč: «No, zdaj pa molimo očenaš za mir pokojnikove duše.»

× **Lasje izdajajo starost.** Z zanimivim odkritjem je presenetil človeštvo neki profesor vseučilišča v Chicagu, ki je po skrbnem proučevanju las baje ugotovil, da se dá po laseh določiti starost človeka, ki jih je nosil. Profesor zatrjuje, da kažejo lasje neke kroge — leta, ki se ujemaajo z njihovo starostjo. Tako kaže las 21letnega človeka v enem milimetru 6 krogov, pri 40letnem človeku je pa število krogov podvojeno. Če se izkaže, da ima ameriški učenjak prav, dobi policja v roke novo orožje, kajti po laseh bo lahko zanesljivo sklepala o zločinčevi starosti. Ženski svet pa ne bo posebno navdušen za to odkritje. Saj si lahko mislimo, kako mučna bo ženskam misel, da lahko samo en las izda njihovo tako skrbno čuvano tajno.

× **Žaloigra zvestega psa.** O redkem primeru žaloigre zvestega psa poročajo angleški listi. V vasi Trepechyju je nenando nastal požar, ki ga je pa zavohal pes nekega kmeta. Zvesti čuvaj je začel na vso moč lajati in tako se je lahko pet družin rešilo iz goreče vasi. Psa so pa pozneje našli obžganega v kleti ene izmed pogorelih hiš. Požar je uničil strehe štirih hiš, tako da je ostalo pet rodbin brez strehe. Neki kmet pripoveduje, kako je sedel v kuhinji, ko je naenkrat zaslišal močno pasje lajanje. «V začetku se za lajanje nisem zmenil,» je pripovedoval mož, «ko je pa pes vedno močnejše lajal in tulil, sem odšel v klet in odprl vrata, odkoder mi je puhnil v obraz gost oblak dima. Takoj sem poklcal družino, ki se je v zadnjem trenutku rešila iz goreče hiše. Ker sem šel buditi sosede, nisem mogel več rešiti svojega imetja in veseli smo bili, da smo rešili golo življenje. Da ni bilo psa, ki nas je za lajanjem opozoril na pretečo nevarnost, bi bil požar gotovo zahteval tudi več človeških žrtev.»

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

Oženil se je.

A: «Ne kadim več, ne pijem več, ne grem več nikamor!»

B: «Kdaj pa si se oženil?»

Stric: «No, ali tvoj mali bratec že govori?»

Domači sinko: «Ne, zakaj bi pač govoril, saj tudi s samim kričanjem doseže, kar hoče.»

Previdnost.

Mohovt: «Gospod Klobuštrin, ali bi bili tako prijazni, da bi mi odkritosrčno povedali, kaj mislite o meni?»

Klobuštrin: «Prav rad, ljubi prijatelj, toda le po telefonu!»

Smrten greh.

Mož: «Kaj, 500 dinarjev stane ta klobuk? To je smrten greh!»

Žena: «Nič ne de, saj pade na mojo glavo...»

Hrepenenje.

Gašpar je dal v list oglas: «Hrepenim po človeku, ki bi mi vsak dan pisal.»

Odgovor se je glasil: «Dajte si napraviti pri krojaču obleko na upanje...»

Ni šala.

A: «Mislim, da mora biti živ pokopan stran!»

B: «Tudi mrtev biti pokopan ni šala.»

Preveč.

Nežka: «Zakaj le noče Miha ničesar več o meni vedeti?»

Jerica: «Najbrže ve že preveč.»

Čemu vozni redi.

A: «Povejte mi no, čemu so nam ti vozni redi, saj vlaki ne vozijo po njih?»

B: «Kako bi pa sicer mogli ugotoviti zamudo vlakov, če bi ne bilo vozni redov?»

Pri revmantičnih bolečinah,

za masažo, pri trganju v sklepkih, bolečinah v križu, obrazu in po vsem telesu imajo ljudje radi Feller-jev Elsa-fluid stalno v hiši. Pravi Feller-jev Elsa-fluid se uporablja že več ko 35 let kot domače sredstvo za nego telesa in obrambo zoper razna obolenja. Onim, ki so jako občutljivi, ki se lahko prehlade, ki nagibajo k nahodu in boleznim v vratu,

Odobren od ministrstva za socialno politiko in narodno zdravje, Sp. št. 509 z dne 24. marca 1932.

migreni, ki slabo spe, je Feller-jev Elsa-fluid še posebno koristen. Dobiiva se v lekarnah in zadevnih trgovinah po 6, 9 in 26 Din. Po pošti najmanj en zavojček (9 poskusnih ali 6 dvojnih ali 2 veliki specialni steklenici) za 58 Din ali štiri take zavojčke za samo 173 Din pošilja lekarnar Evgen Feller, Stubica Donja, Elsatrg 360 (savska banovina).

Priporočajte in širite „DOMOVINO“!

MALI OGLASI

Priporočam in nudim

svoje mlevske izdelke po najnižjih cenah. Sprejemam tudi domačo pšenico v mletev in zamenjavo. Valjni mlin Fran Juvan, Srednje Gameljne, pošta St. Vid nad Ljubljano. 353

Brezobrestno posojilo

za odkup zemljiškoknjižnega dolga, nakup posestva in zidavo hiš podeljuje «Zadruga», Ljubljana, poštni predal 307. — Sprejme zastopnike! 345

Ugoden nakup za jesen in zimo.

Radi velike zaloge blaga, prodajam razno manufakturno blago še po stari nizki ceni. — Anton Savnik, trgovec v Skofji Loki. 350

363 Stalni zaslužek za vsakogar

dosežete s prodajo časa primernega šlagerja «Preparola», s katerim se doseže nepremočljivost in dvojna trpežnost podplatov. Zaslužek 100 odstotkov. Vzorec proti pošiljati 15 Din v znamkah. — Oddamo sreska zastopstva. Za blago je potrebno 500 do 1000 Din kavičje. Tovarniško zastopstvo: A. J. Novak, Vevče pri Ljubljani.

357 Iajerje

za kmetijo išče Ivan Kreft, Sv. Jurij ob Ščavnici.

Najnoveje dvokolo z motorčkom 1 1/2 K. S., dvokolesa, šivalni stroji, otroški vozički, vozički za igrat in posamezni deli najceneje. Ceniki franco.

„TRIBUNA“ F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov Ljubljana, Karlovska cesta št. 4.

Delo

v današnjih hudih časih si preskrbi še najlaže vsakdo s tem, da si uredi doma nekako domačo pletilnico. Mi nudimo delo vsakomur na ta način, da odvezemamo izdelane pletenine, dobavljamo prejo in izplačujemo mezdo za pletenje. To potrjuje mnogo zahval. Če želite tudi Vi dela in zaslužka, pišite zaupno po brezplačna navodila tvrdki: Domača pletarska industrija Josip Kališ, Maribor, Trubarjeva ulica št. 2, oddelek 5.

PROVANDEN

Mestna hranilnica ljubljanska LJUBLJANA

Prešernova ulica št. 3

s podružnico na Miklošičevi cesti 13 je največja regulativna hranilnica v Jugoslaviji.

Vlog ima nad 480.000.000 Din, rezervni zaklad pa znaša nad 10.000.000 Din.

Za pupilne naložbe ima sodni depozitni oddelek, za varčevanje mladine izdaja domače hranilnike, za pošiljanje po pošti pa svoje položnice. Za vse vloge jamči ljubljanska mestna občina z vsem svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo.

Hranilnica kupuje in prodaja tudi devize in valute najkulantneje. Ta posel opravlja v svoji podružnici na Miklošičevi cesti.

Telefon centrale šte. 2016 in 2616, podružnice šte. 2367. — Poštni čekovni račun centrale šte. 10.533, podružnice šte. 16.138.

Uradne ure za stranke so od 8. do 12. in pol

Izločevalno delovanje vseh žlez ojačuje fiziološki ekstrakt iz žlez mladih in krepkih živali („Kalefluid“).

Zahtevajte brezplačno detajlno literaturo: Beograd, Kralja Milana 15, Miloš Marković.

«K A L E F L U I D» se prodaja v vseh lekarnah in drogerijah.

Odobreno od ministrstva za socialno politiko in narodno zdravje, S. broj 5300 z dne 28. marca 1932.

Kurje oči

bradavice, t. do kožo, žilje itd. odpravi v teku treh dni brez bolečin in brez noža milijonkrat preizkušeni

Dr. Kečenyja !!

PIA BALZAM !!

Varujte se poneverb.

Cena z garancijskim pismom za 1 lonček 10 Din, za 3 lončke 27 Din, za 6 lončkov 50 Din. Če pošljete denar naprej, poštnine prosto (lahko v znamkah); po povzetju 10 Din več.

GALANTA COMPANY, Ljubljana, poštni predal 352.

Sanatorium Emona
Ljubljana Komenskega ul. 4.

Oskrbnina: I. razr. Din 100—, II. razr. Din 80—
Zdravnik: Dr. FR. DERGANČ, šef-primarij v. p.

OPOZORILO SVINJEREJCEM.

Znamenit belgijski preparat, poznan širom sveta, ki preprečuje boleznim pri prašičih in jih zdebela za dva do tri mesece prej. Tovarna tega izbornega preparata je v želji, da ga izkoristijo vsi rejci, vključno s krizi sklenila, da ponovno zniža cene. Izkoristite priliko in kupite takoj pri svojem trgovcu originalen zavojček z okoli 800 grami, ki stane sedaj samo 25 Din, pa se naglo prepričate o resničnosti naših navodil. GARANCIJA. Za primer neuspela sprejmemo neizrabljeno količino nazaj in vrnemo ves denar. Ako ga v svojem okolišu ne dobite, pišite nam, da ga vam pošljemo vsako količino. Navodilo vsakemu zavojčku pridano v našem jeziku.

Generalni zastopnik za dravsko banovino
JOSIP JUNC, Vrtača št. 4/II.

NAZNANILO.
Na Jesenicah, nasproti mesarije Hrvat, v lokalu, kjer je bila tvrdka «Tivar», otvori s 1. decembrom

Jos. Pogačnik, čevljar v Ljubnem, p. Podnart

trgovino s čevlji.

Prodajal bom po nizkih cenah čevlje, garantirano lastnega izdelka.
Za cenjeni obisk se priporočam.

Izšla je Blasnikova Velika Pratika

za navadno leto 1933., ki ima 365 dni.

«VELIKA PRATIKA» je najstarejši slovenski koledar, ki je bil že od naših pradedov najbolj upoštevan in je še danes najbolj obražtan.

V «Veliki pratiki» najde vse, kar človek potrebuje vsak dan: Katoliški koledar z nebesnimi, solničnimi, luninimi, vremenskimi in dnevnimi znamenji; — solčne in lunine mrke; — lunine spremembe; — poštne določbe za Jugoslavijo; lestvice za kolke, pobotnice, kupne pogodbe in račune; konzulate tujih držav v Ljubljani in Zagrebu; — vse se me na Kranjskem, Koroškem, Štajerskem, v Prekmurju, Medžimurju in Julijski Benečiji; — pr. gled o koncu bre osti živine; — popis vseh važnih domačih in tujih dogodkov v preteklem letu; — tabele za računanje obresti; — življenjepise važnih in odličnih o. eb slikami; — oznanila predmetov, ki jih potrebuje kmetovalec in žena v hiši. — Cena 5 Din.

«VELIKA PRATIKA» se dobiva v vseh večjih trgovinah in se lahko naroča tudi pisмено pri založnici

tiskarni J. Blasnika nasl., d. d. v Ljubljani.

Uvažujte

pravilno metodo za ojačitev Vaših živcev!

Alli ste že zapašili pri sebi nastopne motnje, ki se po aviljajo delno ali skupno ter opominjajo na bližajočo se živčno oslabilost?

Preobčutljivost, drhtenje, nemir, strah, utripanje arca, omotica, bolečine v glavi, nespanje, nerazpoloženje, žalost, jok, občutljivost za ropot, za smrad, nagnjenost k uporabljanju mamil in nezmerno kajenje, žejna po alkoholu, drhtenje trepalnic, mežikanje, pojemanje spomina, spolne motnje ali prenehanje spolnega nagona, razdražljivost, odličnost in mnoge druge pojave, povzročene po prece: napadenih in oslabiljenih živcih, ki so potrebni torej okrepiteve.

Teh pojavov ne smemo prezreti, ker utegnejo sicer nastopiti resne duševne motnje, kakor n. pr. nevrastunljivost, hitra oslabilost organizma in prezgodnja smrt.

Ne glede na vrsto Vaše nervoznosti

mi pišite,

ker sem pripravljen Vam

zastonj in brez poštnine

pojasniti lahko metodo, ki bo prinesla vsakomur veselo in nepričakovano vest.

Ta metoda krepi Vaše živčevje, Vam daje veselje do življenja, pogum, moč za delo, kar potrjujejo tudi zdravniki. Mnogi ljudje so mi sporočili, da se občutijo kakor novorojenčki

Popolnoma zastonj

pošljem to tolažečo knjižico, če jo zahtevate z dopisnico. Ako ne morete pisati takoj, shranite tale naslov:

Postsammelstelle: Ernst Pasternack
Berlin SO, Michaelkirchplatz 13, Abt. 88.

Za Miklavža

razveselite svoje najljubše s praktičnimi darili.

Dobra kvaliteta in nizke cene naše obutve so primerne za vsakogar.

25.-

Vrsta 7042

Tople copate iz volnene klobučevine, z močnim podplatom in toplimi vložki obvarujejo Vaše otroke pred prehlajenjem.

99.-

Vrsta 3701 za

Udobni čevlji iz črnega boksa z netaztrgljivim gumijastim podplatom. Zelo prikladni za tiste, ki so pri svojem delu prisiljeni, da veliko hodijo.

Otroške nogavice:

fine, iz sukanca. Velikost 2-4 Din 8.-, velikost 5-8 Din 10.-, velikost 9-12 Din 12.-.

Snažite čevlje z našo kremo.
1 škatlica Din 5.-.

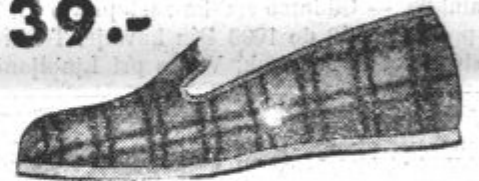
DIN
69

Vrsta 1865-01

Praktične gumijaste snežke obvarujejo Vaše noge pred vlago in dom pred nesnago. V njih lahko nosite čevlje iz satena za Din 59.-.

39.-

Vrsta 7047

Po dnevnem naporu se najbolje počutite v teh udobnih copatah iz volnene tkanine.

39.-

Vrsta 3162-00

Nepremočljivi čevlji iz mastnega usnja z nepremočljivim gumijastim podplatom. Velikost 27-34 Din 59.-, velikost 35-38 Din 59.-.

DIN
79

Vrsta 0167-00

Čizme iz mastnega usnja z močnim vulkaniziranim gumijastim podplatom. Primerni za delo na polju, na stavbah, cestah in za vsak drug štrpjac. Iste z usnjenim podplatom za Din 99.-.

DIN
59

Vrsta 9891

Nepremočljivi otroški škornji iz lakiranega gumi-ja, v katerih more otrok hoditi tudi po največjem dežju in blatu. Velikost 19-26 Din 59.-, 27-34 Din 79.-, 35-38 Din 99.-, moški za štrpjac Din 129.-, lakasti Din 149.-.

DIN
69

Vrsta 3925-03

Za gospodinje, ki potrebujejo posebno močne čevlje. Iz boksa z nepremočljivim podplatom.

DIN
69

Vrsta 1845-52

Zelo elegantni in lahki čevlji iz najfinjšega baržuna, kombinirani z lakom. Nadomestili Vam bodo čevlje iz jelenje kože in zadovoljili tudi najfinjši okus.

DIN
69

Vrsta 3945-03

Udoben čevlji iz črnega boksa, z gumijastim podplatom. Zdrži vsak štrpjac. Za dnevno uporabo ne-nadomestljiv.

DIN
89

Vrsta 2945-11

Okusni čevlji iz rjavega in črnega boksa. Neizogibno potrebni vsaki gospodinji za nedeljo in praznik. Isti iz najboljšega laka za Din 99.-.

Nata

Žlica in kljukica Din 4.-